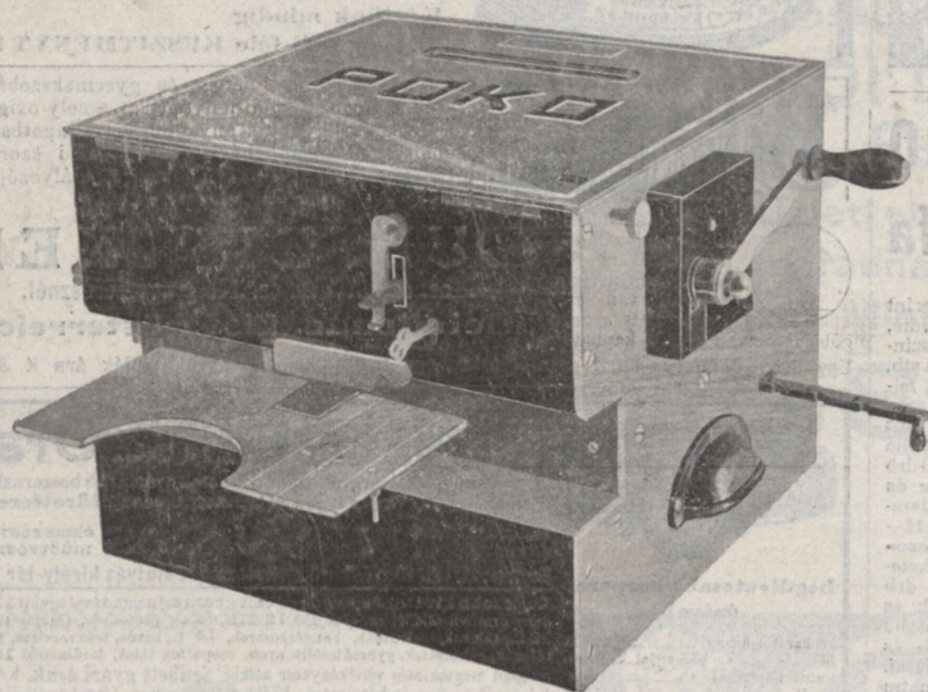

„POKO” az önműködő levélbélyeg-ragasztó és automatikus ellenőrző gép. ≡

Egy óra alatt:

Kézi hajtással 2500 bélyegragasztás.
Villamüzemnél 6000 bélyegragasztás.

Sikkasztás a «POKO»-nál lehetetlen! Az időtrábló ro-vancsolás a «POKO»-nál szükségtelen! Az eddigi bélyegzési vesződés a «POKO»-nál gyermekjáték!

A forgattyu egyszeri forgatásával a „POKO” a fel-ragasztandó bélyeget az orsról **legombolyítja**, a czéggel **keresztüllyukasztja**, önműködőleg **megnedvesíti**, a szalagról **levágja**, a levélre **felragasztja**, az elhasznált bélyeg mennyiségszámát **feljegyzi**, külön az egyes bélyegek összegét **össze-adja** és végre a levelet **kosárba dobja**.

«POKO» beszerzése végett, illetve bővebb fel-világosítás és prospektusok iránt forduljunk a

Magyar Posta- és Vasuti Automata r.-t.-hoz

Budapest, V. ker., Arany János-utca 20. szám.

Telefon 125-67.

Állandó gépkiallítás, a hol 8-tól 4-ig sokféle érdekes technikai ujdonság megtekinthető.

TÖRBE

csaltak ismét egy valakit, aki minden áron valódi «Diana» sóborszeszt akart vásárolni és kapott helyette egy «Diana» utánzatot. Az illető csak akkor vette észre, hogy törbe

CSALTÁK

mikor már késő volt és nem tudott segíteni magán. Az illető ugyanis várta, várta, de mihaszna várta a «Diana» hatását. Az idő elmult (több mint egy-fétóra) és a hatás nem következett be, amit oly régen óhajtott. A jó emberen

ISMÉT

mutakozott holmi idegességtől származó fájdalom, amit a valódi «Diana» sóborszesz egyszeri bedörzsölés után elmulasztott mindenkor,

DE

ez esetben nem segített rajta. Csak később vette észre, hogy nem kapott valódi Dianát, hanem egy értéktelen utánzatot.

UTOLJÁRA

mentem annak az utczájába, akitől ezt az utánzatot vásároltam — fakadt ki a törbe csalt szegény ember; hiába dobtam ki utolsó pénzem, nem segített rajtam. Máskor jól megnézem, hogy csak valódi «Diana» sóborszeszt vegyek használatba.

44 filléres üvegekben az egész országban mindenütt kapható. Vigyázzon jól a hamisítványokra! Vigyázzon jól a hamisítványokra!

Erényi Béla Diana-gyógyszertárában, Budapest, Károly-körút 5. sz.

Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállíttatnak.

Hölgyek, urak,

kiknek bármely okból arczukon, kezükön vagy testükön

pattanások, foltok és egyéb szépséghibáik

vannak és kipróbálták eredménytelenül a világ összes kenőcsseit, szappanjait, szépségkészítményeit és bárminő más ezimen létező bőrápoló czikkeit: azoknak a legmelegebb figyelmébe ajánljuk a valódi **Erényi**

Ichtiol-Salicyl-t

Nem létezik olyan foltos, olyan pattanásos nő vagy férfi, kirek **nyolcz nap alatt**, el nem multak volna az összes fent leirt **arczot és kezeket torzító bőrhíbai és bőrfelhámításai**. A kezelés egyszerű, mert csak este lefekvés előtt használandó.

Pattanásnál, kihámlásnál

felulmulja a világon létező összes hasonló tisztítószereket.

!! Egy doboz teljesen elegendő !!

Az eredeti „Erényi Ichtiol-Salicyl” 3 K-ás dobozokban kapható:

Több mint egy millió köszönő levél érkezett a világ minden részéből.

VASÁRNAPI UJSÁG

11. SZ. 1912. (59. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, MÁRCZIUS 17.

Szerkesztési iroda: IV. Vármege-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek: Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkrónika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is csatolandó.

KRISZTUS SIRATÁSA. — HEGEDŰS LÁSZLÓ FESTMÉNYE A MŰCSARNOK KIÁLLÍTÁSÁN.

KALAND A VONATON.

EGY KIS KADÉT TAPASZTALATAIBÓL. IRTA ZSOLDOS LÁSZLÓ.

Juliusban (Szent Jakab hava) szeretett atyám engedelméből nagyobb kéjtudást tettem, a mennyiben Nagyváradról Budapestre utaztam gyorsvonaton, II. osztály. Egyenruhában (írta: Nagyváradú kadétskola). Egyedül. A mikor beléptem a szakaszba, ketten ültek a vadonatúj zöldeskosos plus ülésen. Egy matrözruhás, székefűrtű angyali gyermek (körülbelül tizenhárom éves) meg a nevelőnője (egészen biztosan több negyvennél). Tulajdonképen harmadik egyén is volt velük egy öklömmi fehér cizciza személyében, hanem ez már az ülés helyett az angyali gyermek lágy ölében kuczorgott, s leendő tiszt létemre különben sem vagyok hajlandó az utításaim közé számítani a négy-lábú állatokat.

A nevelőnő északnémet volt, következésképp hosszú, sovány és tespedt, akár az aszaltszilva; kedvessé esupán az az egy körülmény tette a szememben, hogy kukkot sem tudott magyarul. Igazán furcsállom, hogy ilyen nők azt kívánják szánalomraméltó zsenge tanítványuktól, hogy az ő hebehurgya hadarásukból tanulják meg az illető idegen nyelvet, holott ők ugyanazon idő alatt, egyetlen magyar szónak a helyes kiejtését sem képesek elmesni az áldozataiktól.

A matrözruhás leánya mindjárt beléptemkor nagy érdeklődést tanúsított az irányomban (lásd: egyenruha!), s ennél fogva eltekintettem a köztünk levő korkülönbségtől (én már tizennégy és fél esztendő voltam) s társalgásba elegyedtem a nevezettel.

Elővettem a belső zsebemből a felteve rejtgetett szivarkás tárczámat, s ezzel a kérdéssel, hogy:

— Nagysádat nem bántja a füst? — cigarettára gyűjtöttem.

Ezáltal megtörtém a kettőnk közt elterülő jeget s két perc múlta a szőnyegen forgó hölgyecske, miután egy röpke sanditással meggyőződött róla, hogy az északnémet üditő álomba merült a sarokban, már nekibátorodva hajolt előre az ülésen:

— Maga kadétnövendék?
— Az vagyok, — válaszoltam katonás fesszéggel. — Most végeztem el az első évfolyamot.

— A nagyváradiból? — faggatott tovább a kicsike.

— Önnét, nagysád. És maga kicsoda?

A szőnyegen forgó az ajkába harapott és egy nagykorú, illetőleg hosszú szoknyát viselő nőnek is becsületre való kacérsággal felelt:

— Én nem árulhatom el a kiletemet. Tudja miért? — és a selyemszörű cizcizáját cirógatta.

— Mert igaz ugyan, hogy a kisasszony (újabb sandítás az északnémetre) alszik, hanem ez az álom nála csak addig tart, míg előtte érthetetlen szavakat beszélünk. Mihelyt azonban kiejteném a nevüket, a mit magyarul sem mondhatnék másként, mint a hogy németül hangzik, higgye meg nekem, ez a szőnyeg rögön fölébredne rá, s otthon első

dolga lenne, hogy beáruljon a mamának. És én akkor nagyon kikapnék a mamától, a miért minden illemszabálynak a lábbal tiprása árán én, tudja, mint nő, megneveztem magamat egy férfi előtt; ah!

— Ah! — bigyesztettem föl kicsinylőleg én is az ajkamat és sértett önérzéssel visszavonultam az ülés sarkába. Ösmeretlen utitársam azonban barátságosan pillantott reám, s félkezével megfogván az ölében nyivakoló fehér macskakölyök tarkóját, másik tenyerével pedig szeliden fölpecskelvén az állaeskáját, nyájasan felém fordította a kis bestia pófáját:

— Nézze, a felszeme milyen fekete, a másik pedig milyen kék, mint a nefelejts!

A nők körül szerzett tapasztalataimból kifolyólag ez utóbbit szót, hogy: «nefelejts», keringőre való felhívásnak kellett tekintenem. Minél fogva komolyan azon kezdtem tételődni, vajjon egyenruhám méltóságához illő eszeleket lenne-e meghódítanom egy ilyen túlságosan fiatal nőt, pláne matrözgallérban?

Töprengéseim közben egyre sürűbben löveltem a szemem Manlicherjét a titokzatos lényre, helyesebben lányra, mindaddig, migem egyszer csak sziklaszilárdan dől el bennem a férfias elhatározás, hogy szőnyegen forgó utitársamat (nem szó szerint értendő, mert a bájos ismeretlen inkább kifogástalan nyugodtsággal ült nem is a szőnyegen, hanem a plus-ülésen!) kísértetbe hozom és minden poklokon keresztül is meghódítom. Elkézdtem tehát az ostromot:

— Izé, nagysád... gyakran utazik gyorsvonaton?

A matrözruhás szőke, balkezével a felemás szemű cizcizát fogva, jobbját megilletődve szoritotta a szivére:

— Oh, még csak most utazom rajta először!

— Tudja-e, — folytattam, — hogy a vonat ellen bizonyos emberek merényleteket szoktak elkövetni?

— A mi vonatunk ellen? — húzódtott ijedten a csöndesen szunyókáló nevelőnő mellé a kis gyáva.

— No, — nyugtattam meg előkelő kézlegyintéssel, — nem épen a mi vonatunk ellen, hanem csak úgy általában a gyors- és expresszvonatok ellen, nem is annyira Magyarországon, mint inkább a Balkánon. Vagy Amerikában a Pacific-vasúton.

— Borzasztó! Már én is olvastam ilyesmit. Hát csakugyan igaz?

— Igaz bizony, — bólintottam én. — Tudom is, hogy kik követik el.

— Kik, az Istenért?

— Ismeretlen tettések, — válaszoltam öntudatosan. — Néha nyílt pályán megállítják a vonatot...

— Megá...?

— Igen, igen. Megkötözték a fűtőt, meg a személyzetet, aztán megállítják a vonatot. És az utasokat kirabolják.

Szinte láttam, miként fut végig rajta a hiedeg, a mint ezt rebogt:

— Juj, tudja, ha most a mi vonatunkat is megállítanák a rablók és elrabolnák tőlem ezt a szép cizcizát.

— Azt már nem, — szóltam erélyesen és rácsaptam a pangancótom markolatára. — Ne felejtse el, hogy én katona vagyok!

Ebben a pillanatban a vonat nyílt pályán hirtelen nagyot zökkenve megállt. Ajtócsapódás hallatszott és mi halálsápadtan néztünk farkasszemet az ösmeretlen szőkevel.

— Itt vannak a rablók...

Ez azonban csak egy gondolati nyi ideig tartott. A következő lélekzetvételre én már kirántottam a tokjából a szabályamat, illetőleg a pangancótomat és védőleg utitársam elé állván (mint az a «Dobozó és hitves» című olajfestményen látható a múzeumi képtárban), hársányan elkialítottam magamat:

— Ne féljen! Halál fia, a ki hozzánk mer nyúlni!

— Jézus Mária! Ez megbolondult! Segítség! — hallottam váratlanul az álmából felriadt északnémet nevelőnőnek a hangját, és (miközben a gazdája öléből kiugrasztott fehér cizciza gyalázatosan nyávogott az ülésen) hosszú karjával átnyúlva a fejem fölé, sikoltozva kirántotta az ajtót:

— Segítség! Bolond! Gyilkos!

Nem telt bele két perc és a jobbról is, balról is vasmarkok ragadtak meg, egyrészt elszánt karomat, másrészt pedig vért szomjuhozó szabályam markolatát, zürzavaros hangegyvelegben kiáltozva reám:

— Ohohó!

— Ide azt a gyiklesőt, fiokó!

— No, ebből ugyan korán kibújt a katonavirtus! — és több ily hasonló, sérelmes kifejezést.

Mit folytassam? Hiába volt minden dühös tiltakozásom, lefegyvereztek, vagyis elvették tőlem oldalfegyveremet, s aztán, bármily erőlyesen tiltakoztam is kézzel-lábbal a hatalmas erőszak ellen, a kalauz és két marezona utas (oh, nem rablók voltak, hiszen csak tilos jelzés miatt állították meg a vonatot!) kicsinylő és tréfás megjegyzések között kiezépelte a szakaszból.

— Ez bolond! — sikongott még egyre az északnémet.

— Hahaha! — csengett a fülemben a matrözgalléros könnyelmű gúnykaczaja, miközben saját akaratomon kívül kitolattam a szakasz ajtaján. — Hahaha! Mit szól majd az apuka, meg a többi tiszt bácsi a kadétiskolában, ha megirom neki, hahaha!...

Mire én sziszegve (de már a folyosón):

— Hah, nemhiába volt felemás színű szeme annak a nyávogó döngnek, a mit az ölében cirógatott: ő is akkurat olyan kétszínű, mint a macskája!

U. i. Föláldoztam magamat érte, s aztán kinevetett. Ilyenek a nők.

A REPÜLŐGÉP.

Nagy szitakötő száll a léghen,
Magasság csattogó csodája;
Madárhad ijedeve vijjog
S riadva röppen a nyomába;
Nyugodtan úszva büszke útján
Két karcsú szárnya meg se lebben,
Mint fényugár a virradatban,
Oly könnyen, halkan, s mind vigabban
Ott főt jár már a fellegekben!

Hozsánna néked, szent merészség,
Te testet öltött ősi álom,
Föld bús rögéről égre törve
Ki új fényt gyújtasz e világon;
Teremtés titkát földre lopva
Az ember ime égre szárnyal,
S a földi por, a büszke senki
A mindenséget telezengi
Égy új szabadság himnuszával!

Hozsánna néked, szárnyas ember,
Te ringatózó büszke gúlya...
Mondd, milyen érzést zsong szivedbe
A szűz magasság óceánja?
Hallod-e hangját Ikarusnak
Tünt ezredévek távolából?
Mondd: kéjt vagy kint fakaszt-e benned
Végzetes, titkos, bús szerelmed,
E szent, e földöntúli mámor?

Te porszem a nagy végtelenben,
Érzed-e ott főt földi voltod?
Rettent-e mélység, fojt-e kétség,
Míg döngted az égi boltot?
Vagy káprázattól ittasultan
Csak egy vágyad van: föl a porból,
S ott főt a felhők közelében
Istenüléssé gyönyörében
Oh tán a könnyed is kicsordul...
Sajó Sándor.

Méldázón nézve szárnyalásod,
Az én szemem, nézd, könnybe lábbad;
Szívemre mintha szent áhítat
Halk zsolozsmái hullamának;
Vértanúk hangja zeng a mélyből:
Csak föl a porból! csak előre!
És látom ott főt hősök árnyát,
Kik sirok virágit dobálják
A diadalmas jövődökbe!

Oh minden, a mi szép e földön,
A sirhalmokról száll az égre;
És száz merészség porba hullhat:
Száz új vágy röppen a helyére;
Hősök kikelnek hamvaikból,
Hogy álmuk teljesedve lássák,
S a csoda ott van főt a léghen;
Ott leng a kéklő messzeségben,
Mint égre szálló halk imádság...
Sajó Sándor.

A MEGSZÓLALT MŰMIA.

AZ ETRUSZK-MAGYAR ROKONSÁG KÉRDÉSE.

Egy sokezer éves múmia nyelve megoldódott és titkát megsúgta egy francia tudós. A rosettei kő megfejtése és az ékírás rejtélyének megoldása óta talán ilyen nyelvészeti szenzációja meg nem is volt a filológusok és régiségtudósok világában. Bennünket talán első sorban érdekel ez a tudományos fölfedezés, mert csaknem egészen kétségtelenül megállapítja, hogy a titokzatos etruszk nyelv rokona a finn-ugor nyelveknek, tehát a magyaroknak is.

Mint hogy ebből a nyelvészlából mi vagyunk a leginkább számbavehető elem, a külön érdeklődésünk az etruszk nyelv problémája iránt nyilván több mint jogos, bárha különösebb érdekünk abban, hogy az etruszkokkal rokon nemzet vagyunk-e, nincsen. Minket az igazság érdekel első sorban.

Egy különös véletlen, a melyet szinte jelképesnek lehetne mondani, még inkább fokozhatja a kíváncsiságunkat. Budapesttől vasúton hét órányi távolságra, Zágrábban, az odaváló Nemzeti Múzeumban van az a múmia, a melynek pólya-szalagjáról olvasta le Jules Marthá, a párisi Sorbonne tanára az etruszk nyelv titkát és a magyar-finn nyelvvél való rokonságát.

Nemcsak a magyar, hanem a kulturerember érdeklődése hajtott, hogy ezt az utat megegyez és most a zágrábi múzeumi hátságok előzetekénységéből módomban van, hogy a világhírű múmia-polygárról és Marthá tanár felfedezéséről a helyszínen szerzett adatok és tapasztalatok alapján irhatom meg tudósításomat.

Utazásom előzményeiről a következőket kell jelentenem: A francia lapok hírel hozták, hogy Marthá professzor a zágrábi múzeum egy múmiájának pólyaszalagjáról, a melynek feliratait eddig senki sem tudta megfejteni, több mondatra terjedő szöveget olvasott el finn-ugor nyelvtanulmányai, különösen a Bunden-Simonyi-féle összehasonlító szótár alapján. Marthá tanárnak erről a három előadásáról, a melyet a párisi Académie des Inscriptions előtt tartott, már e lap hasábjain megemlékeztem.

Marthá tanár, a ki a Sorbonneon az itál nyelvek tanára, már több mint harmincz év óta foglalkozik az etruszk nyelv problémájával. 1903-ban «La Négation en Etrusque» czimvel röpiratot írt arról, hogy az etruszk nyelv tagadó alakja ural-altájai eredetre vall. Nem kerülték el figyelmét a ragok (suffixek) sem, a melyek az etruszk fölirokatokban könnyen fölismerhetők. Minthogy a ragozás az agglutináló (ragasztó) nyelveknek, különösen pedig az ural-altájai nyelveknek, a jellemző vonása, Marthá tanár egész figyelmét ezekre fordította.

A mint az etruszk ragokat el tudta válasz-

tani a szó tövétől, csak a szógyökerek jelentését kellett kihámozni és ezt ép az ural-altájai nyelvészláb finn-ugor ágának (a magyar, a finn, a mordvin stb.) szavaival alapján szinte játszva tudta kihüvelyezni.

Az etruszk fölirokat közül a zágrábi múzeumban lévő múmiáé világhírű lett ép a Marthá tanár felfedezése miatt. Ezen kívül csak a berlini múzeum etruszk föliroatai adnak bő anyagot, de ezek technikus terminusokkal lévén megtömve, megfejtésük sokkal nehezebb lesz.

Marthá tanár boldogan beszélt el egy tudósítónak (a «Münchener Allgemeine Zeitung» 1912 február 1. számában), hogy a magyar és finn nyelv segítségével már száznál több szóra terjedő szöveget tud leolvasni (hátra van még több ezer szóra terjedő szöveg) a zágrábi múmia-polygáról, a melyen istenekhez való föhászok, orákulum-kérések, jóslások és az istenek orákulumszerű feleletei vannak. Szóval egy etruszk «Iber linteus».

Marthának az előadása annyira meggyőzte az «Allgemeine» tudósítóját, hogy szerinte «Marthá tanár a döntő bizonyítékok olyan bőségével támasztja alá állítását, hogy teoriá-

RÓMAI SZOBOR A ZÁGRÁBI MÚZEUMBAN.

ETRUSZK SARKOPHAG A ZÁGRÁBI MÚZEUMBAN.

A ZÁGRÁBI HORVÁT TUD. AKADÉMIA PALOTÁJA.

jának helyessége felől már alig lehet kétség. Ezzel az előzménnyel állítottam be a zágrábi Nemzeti Múzeum igazgatóságához. A múzeum a horvát akadémia földszintjén van elhelyezve. A tágas-teres, fenyőfás Zrinyi-téren áll ez az olasz renaissance-stilű palota, a melyet a nyolczvanas években épített Schmidt Frigyes. Előtte csinos park, a melynek friss tavaszi gyöpen már libavirágok sütkéreznek a napfényben. Az épület néhány percznyire van a vasúti állomástól, csütörtökön és vasárnap déli egy óráig áll a nagyközönség számára nyitva, de idegenek minden nap meglátogathatják.

Ez a múzeum is részben Strossmayer püspök nevéhez fűződik, mint Zágrábnak egy csomó közintézménye. Strossmayer százezer koronával vetette meg alapját, de az állam sokkal nagyobb összeggel járult hozzá és ennek fejében kikötötte, hogy az épület földszintjén meg kell maradnia a régiségmúzeumnak. 1880 óta van a régészeti osztály ezen a helyen.

Egyptológiai osztályát a híres Brugsch pasa rendezte be. Ő volt az, a ki a múzeum négy múmiáját tudományos óvatossággal pólyálta ki és az egyik múmiáról lefejtette a szalagot, a melyen különösképp nem egyiptomi betűk, hanem ismeretlen, megfejtetlen írás vált láthatóvá. Akkor még senki sem sejtette, hogy ezek etruszk betűk.

Ez a múmia, a mely most a nyelvészek és régiségtudósok érdeklődésének középpontjában áll, nem volt mindig a múzeum tulajdonában, hanem egyideig a bécsi múzeumban volt. Egy Barich nevű osztrák követéségi titkár, a ki Alexandriában állomásozott, hozta el onnan magával Bécsbe. Barich-ról Bécsben a III. kerületben egy utca is el van nevezve.

A bécsi múzeumból Barich fivére, egy golumbinczi (szerémségi) pap örökölte a múmiát és ez ajándékozta aztán a zágrábi múzeumnak. Így mondják a múzeum vezetői, tudós férfiak. Mily érdekes így ennek a kalandos múmiának a sorsa, a melyet Alexandriából kerülő úton vetett a sorsa Zágrába, a magyarok közelébe. De még érdekesebb a múmia pólyázó-szalagjának a valószínű sorsa. Alighanem etruszk hajósok vitték ezeket a felirásokat Egyiptomba és ott hogy-hogy nem múmia-balszamosok kezébe kerültek, pólyaszalagot hasítottak belőlük és belé bugyolálták az egyiptomi nő múmiáját. Evezredék mulva ez az etruszk fölirot a mondott kalandos úton ismét visszakerült csaknem oda, a honnan nagy tengeri útjára elindult.

Maga a múmia a múzeum egyiptomi termében üvegkoporsóban fekszik, szemben az ablakal. A Krisztus előtti hatodik századból való lemezleteltett múmia ez és alighanem fiatal, göndörfürtű leány bebalzsamozott holt-

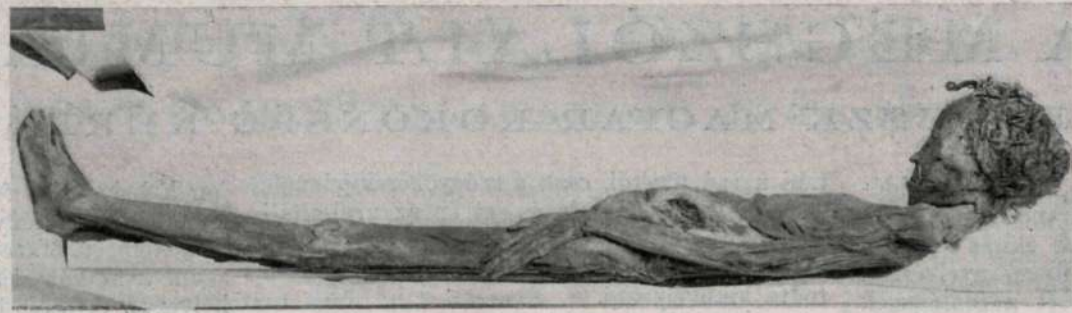
teste, homlokán még ott van a jobb sorsra mutató aranydisz. A múmiát kikezdte a múzeumok átka, az úgynevezett kabinet-féreg úgy, hogy petróleumfürdőbe kellett mártani és kissé össze is ment emiatt. A petróleumfürdő óta nyugodtan alussza tovább kétezeröttszáz éves álmát, a melyből — ő maga nem is sejtette — az etruszk-magyar nyelvrokonság bizonyítéka fog föltámadni.

Mint már említettük, Brugsch pasa bontotta és bugyolálta ki a hetvenes években a múmiát és ő fedezte föl az etruszk betűs pólyaszalagot, a melybe a tetem bele volt csavarva. Ez idő óta az itál nyelvekkel és népekkel (latin, etruszk, umbriai, oszk)

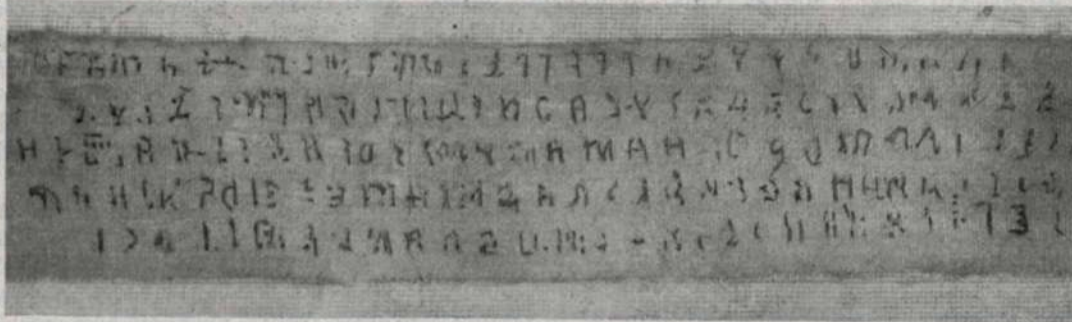
foglalkozó nyelv tudósok és regiségbüvárlók szakadatlanul foglalkoztak ezzel a fölírással, a mely a romanista nyelv tudományának egyik legizgatottabb kérdése lett.

Sem Brugsch pasa, sem Reinisch bécsi professzor nem tudtak a felírás nyitjára találni. Krall bécsi professzor, a ki voloscai születésű, volt az első, a ki rájött, hogy a betűket nem balról jobbra, hanem mint a keleti népeket jobbról-balra kell olvasni. Ő fedezte föl, hogy ezek etruszk betűk és az északi görög írásból származnak, mint az itáliai népeké általában. 1892-ben könyvet is írt tanulmányairól. (Die Etruskischen Mumienbinden des Agramer National Museums, Wien 1892. A «Denkschriften der Wiener Akademie» közt jelent meg.)

Elia Lattes milánói tanár is foglalkozott a fölíratokkal, a melyek miatt Alf Torp norvég tanár is hosszabb ideig Zágábban időzött. Torpnak «Etruskische Beiträge» című műve Leipzigben jelent meg (1902. 3.). Ő már szava-

A zágrábi múmia, mely etruszk fölírástú pólya-szalagba volt burkolva.

Az etruszk fölíratú pólya-szalag.

kat és mondatokat tudott összeolvasni, de jelentésüket nem értette. Herbig Gusztáv müncheni professzor is Zágábban volt, fénykép-felvételeket eszközölt, a melyek a «Corpus Inscriptionum Etruscorum» című hatalmas vállalatban jelentek meg. Maga Martha tanár sohasem volt Zágábban, hanem nyilván e «Corpus» alapján olvasta a tuszk szövegeket.

A világhírűvé vált etruszk fölíratú múmia-pólya nincs kiállítva a nyilvánosság számára, hanem biztos tűzszekrényben őrzik. Dr. Brunsmid Jozsef tanár, a múzeum igazgatója és dr. Hoffiller Viktor helyettes igazgató zűves készséggel mutatták meg nekünk a szalagokat, a melyekről Jely Gyula kollégám kitűnő fénykép felvételeket készített.

Meglehetősen durva szövésű, finomabb zsák-szövetre emlékeztető, arasznál szélesebb csíkok ezek, a melyekre fekete, még mindig olvasható tintával etruszk sorok vannak írva. A betűk körülbelül fél centiméter magasak, nem foly-

nak egymásba, hanem külön vannak írva, mint a görög vagy héber betűk és a mi nagy betűink. Eredetileg tizenkét csíkot számláltak, de a mióta összeolvassák a szöveget és az együvé tartozó csíkokat egybeillesztik, egyre kevesbedik a fragmentumok száma. Martha professzor olvasása alapján talán kiderül majd, hogy ezek a csíkok ugyanannak a szövegnek a bebalzsamozók által széjjelvágtott részletei. Julius Wiesner bécsi tudós megállapította tudományosan, hogy a festék, a melylyel az etruszk betűk írva vannak, antik, tehát a betűk autentikusan régiek.

Szólunk kellene még a zágrábi múzeum egyéb nevezetességeiről is, de terünk már nem engedi és ezért egészen röviden csak annyit mondunk, hogy nagyon érdekes gyűjteménye van, érdemes a meglátogatásra, annál inkább, mert lelkes és tudós emberek vezetik, a kik folyton gyarapítják újabb ásatásokkal.

A mi számunkra most főként az etruszk fölíratok fontosak, mert ezekből állapította meg Martha professzor az etruszk és a magyar-finn nyelvek közeli rokonságát. Nem szabad a mult századbeli tudósok hibájába esni és a nyelvrokonságból rögtön származásbeli, vér- és néprokonságra következtetni. De az etruszk nyelvről föl kellene tennünk, hogy a hódító etruszok magukévá tették valamely leigázott finn-ugor nép nyelvét, a mi olyan történelmi abszurdumnak látszik, hogy valószínűbb és tudományosabb az a föltézés, hogy az etruszok nemcsak nyelv szerint, hanem vér szerint is az ural-altáji népekhez, pontosabban: a finn-ugor népcsaláddhoz tartoznak. Zággrab, 1912 márczius 11. Szini Gyula.

FERENCZY FERENCZ «A SZERELEM ÚTJAI» CZÍMŰ SZINJÁTEKA A NEMZETI SZINHÁZBAN.

DAMOPHILA (LENKEI HEDVIG), SAPHHO (MÁRKUS EMILIA), ATTIS (ACZÉL ILONA), BARÁTNŐIK KÖRÉBEN. (A MUZSAHON CZÍMŰ KÉPBŐL). — Jely Gyula fölvétele.

Gustav herceg (Törzs) és Charlotte (Nagy Teréz).

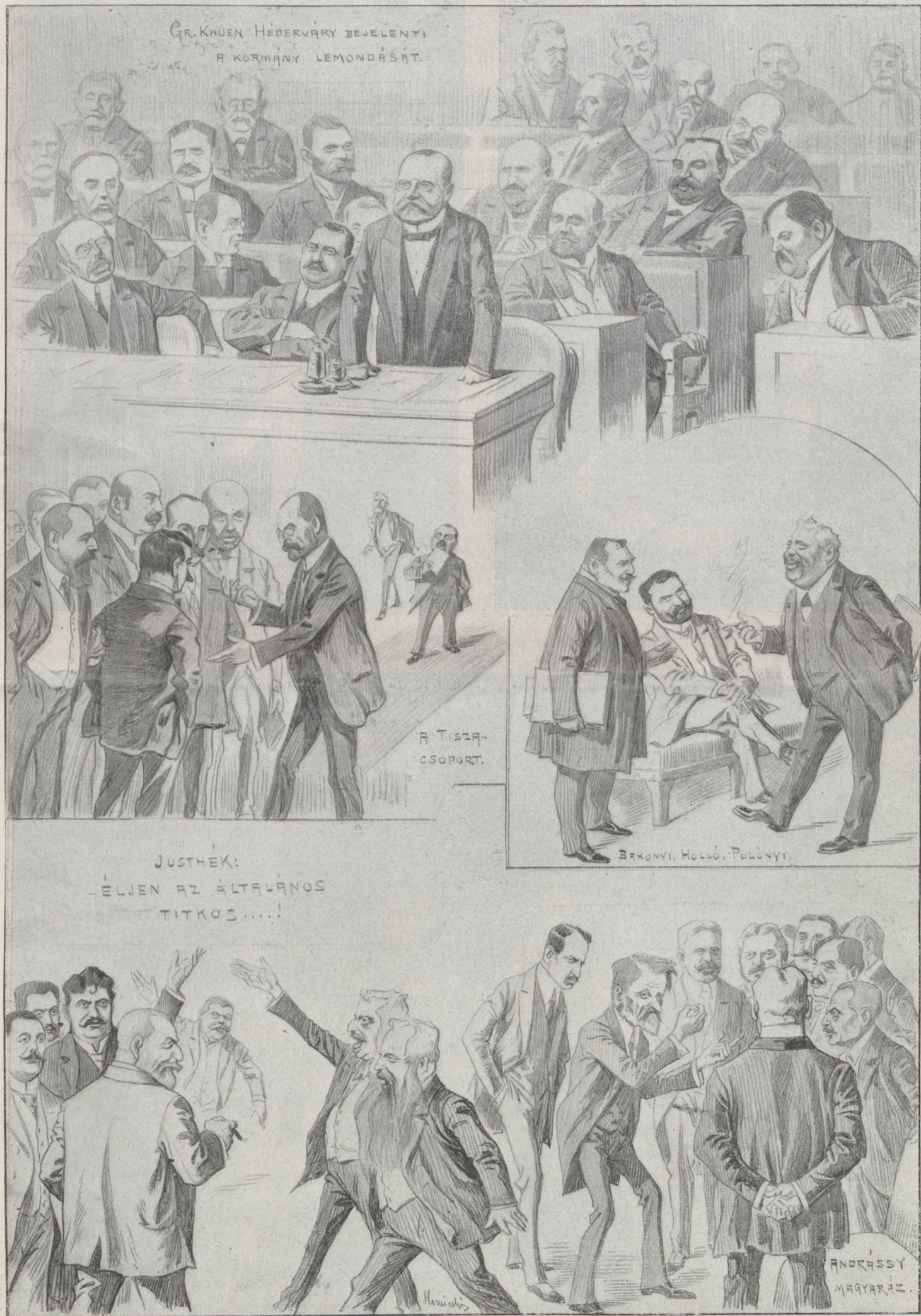

Salomon (Sebestyén) és Gudula asszony (Forrai Róza).

Náthán (Szirmai), Charlotte (Nagy Teréz), Gudula (Forrai Róza), Jakob (Pethő), Karl (Kertész), Anselm (Vágó), Salomon (Sebestyén).

«A FRANKFURTIÁK» CZÍMŰ VÍGJÁTEK ELŐADÁSA A MAGYAR SZINHÁZBAN.

A HOGY A HUMORISTA A VÁLSÁG PERCZEIT LÁTJA. Humorista rajsa.

Jelenetek a képviselőház március 8-iki üléséről, melyen gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök bejelentette a kormány lemondását.

NÉGYES KIÁLLÍTÁS A MŰCSARNOKBAN.

A Képzőművészeti Társulat ismét egy óriási tárlattal lepi meg közönségét és hozza zavarba a kritikust, ki beszámolót szeretne adni róla olvasóinak. Hegedüs László és Tull Ödön hagyaték-kiállítására mellett az akvarell és pasztelfestők, valamint a grafikusok egyesületének kollektívája is látható, összevissza mintegy ezerháromszáz műtárgy vár szerető megértésre a Műcsarnok termeiben.

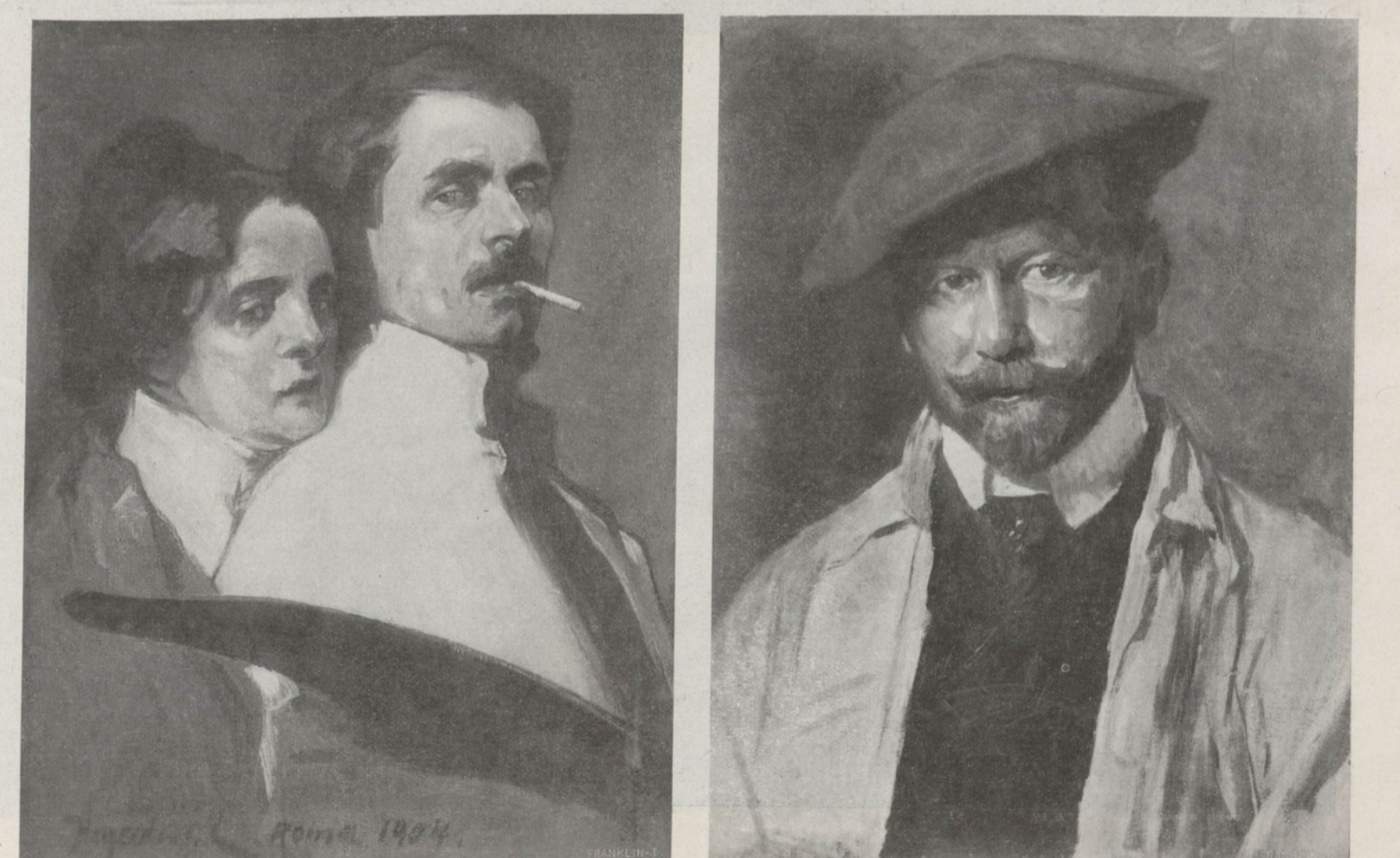
Hegedüs László egész pályafutása az akadémizmus jegyében folyt le. Első nagyobb művészi vállalkozása, a tati színháznak freskódekorációjában való segédkezés máris ennek légkörébe juttatta őt. S ha voltak már törekvésének mégha öntudatlan csirái is, itt csak megerősödhetett az a hajlama, hogy a művészet végső célját az emberi akttal kifejezhető monumentalitás teszi. Münchenben folytatta tanulmányait főleg aktrajzolásban képezve magát, úgyszintén Bécsbe is. Párisba is eljutott, hol az Akadémie Julien szabad légkörében tanult tovább s tanítványul a modern francia akadémikus festészet egyik virtuóz, bár üres mesteréhez Laurenshez szegődött. Az új francia piktúra azonban teljesen hatástalan maradt reá. Nem érdekelték annak végtelen subtilis szín-, fény- és levegő problémái, sem a mozgások kifejezésére törvő küzdelme. Hajlamainak erőteljességre való törekvésével, művészi látásának a vonalat s a lokális színeket hangsúlyozó voltával ezek nem értek meg. Hazakerült s itt természetesen Benzúrhoz szegődött. Évről-évre erősebb lett mellette a modern magyar művészet hullámverése s ő nem is zárkozott el teljesen nagy eredményeitől, egyetmást átvett belőlük, így néha némi pleinair világitást, sőt mérsékelt mereven egymás mellé rakott lokális színeinek erejét, de az első dolog mindig a kompozíció monumentalis vonalegysége maradt az ő szemében s az új törekvések nem igen tudták a tájképezés terére esalni. Római útja csak megerősítette őt a maga igazában, hogy a művészet célja a nagyvonalú hatásokra felépített figurális alkotásokban áll. Kétségtelen, hogy Hegedüs újabbi akadémikus festőink közt a legtöbb festői tehetséggel felruházottak egyike volt. A sokszor már vértelené vált sémákat új erővel, új lüktetéssel tudta megtölteni. Nem követett

el erőszakot a maga erőteljes és erejét nem szégyenlő, kissé hetkyke temperamentumán, úgy hogy gyakran szét is törte az iskola szabályait. A hanyatló történelmi festést ő sem tudta új életre galvanizálni, de egyházi dolgaim emberibb és sokkal természetesebb volt legtöbb pályatársánál, de a legmaradandóbbat mégis az aktokat ábrázoló képein adta. Ezek legtöbbje duzzad az erőtel, s ha vázlatok többnyire több frisseséget és invenziót rejtenek is magukban, az elkészült nagy képek is eleget megőriztek abból. Életének utolsó éveiben mindinkább elhagyta az aprólékos ábrázolást, nagy felületekkel leegyszerűsítve festett, úgy hogy egy pár képe igazán erősen és monumentálisan sikerült. Azonkívül jó arcképfestő is fejlődött volna belébe. Az az önarcképe, mely feleségével együtt ábrázolja a mult év-tized egyik legsikerültebb arcképe, eszközeinek egyszerűsége, jellemző ereje, természetessége, mind figyelemreméltóvá avatják. Hegedüs látásában sok volt a pasztikus elem. Első aktrajzaitól kezdve utolsó nagy képeig mindenütt térben és nem felületen állnak alakjai. Ez a hajlandósága mintázófát is adott kezébe s egy pár meglepően jól sikerült kis szobrot alkotott.

A másik elhunytak Tull Ödönnek kiállítása egy sokkal könnyebben megközelíthető, egyszerűbb egyéniséget mutat be. Sohasem voltak oly nagy törekvései, mint Hegedüsnek, de viszont a mit maga elé tűzött, teljesebben oldotta meg. Pályafutása és művészete a virtuóz jellemző sorsát mutatja. Szerfelett nagy technikai készségre tett szert, az akvarellfestést alig kezelte nálunk más oly fölényes könnyedséggel, mint ő. A modern művészet szolgálatába szegődött, elfogadta az impresszionizmus vívmányait, végigélte a minuciózus hajszálfinom vízfestésnek az odavetett föltekkel való harcát s az utóbbi győzelmét. Nem volt modor, melyet játszva el nem tudott volna sajátítani. De ezen túl sohasem vált valami túlságosan egyénivé, a kifejezés könnyedsége nem igen párosult nála a meglátás finomságaival, igazságával és eredetiségével. Alig egy-két képe van, mely a kényyszerű művészi igazság erejével és az átláthatóság izgalmaival hatna reánk. Az a sok kísérlet is, melylyel hosszas és messzire vezető utazásokon témáinak változatosságát minden-

áron szaporítani akarta, csak azt mutatja, hogy a meglévő környezettel szemben csekély volt az átlátható, alakító ereje és új élményekre s új izgalmaakra volt szüksége, mert nem tudta igazán mélyen átélni témáit.

A másik két kiállításon nem igen akadnak meglepetések. Mégis arról tanuskodnak, hogy a magyar közönség erősen halad a grafika méltánylása felé, a mi a művészeti kulturának mindig egy fejlettebb korát jelenti annál, midőn csak festmények találhatók vásárlókra. Annak a nagy kínálatnak pedig, melyet itt találunk, kell hogy megfelelő kereslet is feleljen meg, a mi a tíz év előtti viszonyokkal szemben nagy haladást mutat. Nagybárra ismert nevek a figyelmet felkeltő rajzok, pasztelek, karcok alatt. Conrad Gyula, Bér Dezső, Pörgy Gergely, Kriesch Aladár, Zádor István, Szlányi Lajos, Göth Mór, Litkei Antal, kik ügyesek, jók, de újat róluk mondani nehéz. Kubinyi Sándornak sokszor méltatott linoleum metszetei, monotípiái még légiésebbek, még finomabbak, mint azelőtt s eszközeikben egyszerűbbek és természetesebbek lettek. Olgvai Viktor fáradhatatlan buzgalmaának termékei között van egy szerfelett sikerült linoleummetsete, talán az első magyar linoleummetsete, mely teljesen kihasználja e technika előnyeit. Glatz Oszkárnak egy pár igénytelenül fellépő, de annál jobb rajza van kiállítva. Pogány Vilmos rajzaiban több a technika, mint a művészi igazság. A fiatalok közül feltűnnek Sipos Béla, Vida Árpád. Van közöttük egy pár művész, kik a rézkarcolásban még sok nagy sikert fognak aratni. Ezek közül a feltűnően artisztikus dolgokat alkotó Pihoda Istvánra és Krón Jenőre már egy ízben felhívtuk olvasóink figyelmét, most Germány Elemér nevét is megemlíthetjük. De elég a felsorolásból, mely képek nélkül ugyis csak holt dolog, a kiállítás látogatói, ha egyes nagy kiemelkedő alkotások emlékének nem is fogják magukkal vinni, alighanem az lesz impressziójuk, hogy grafikus kulturánk öröndetes fejlődésben van, sőt talán lekasztanak odahaza a falról egy pár rémséges festményt vagy lehetetlen reprodukciót s kicsérlik e kiállítás valamelyik ügyes és mégis olesó alkotásával.

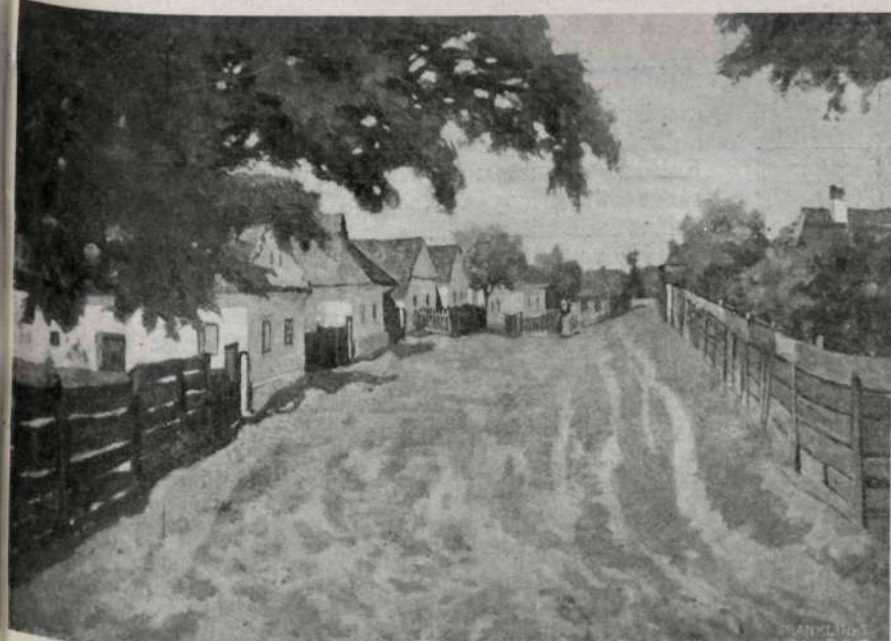
HEGEDÜS LÁSZLÓ NEJÉVEL. — Hegedüs László festménye. TULL ÖDÖN. — Bihar Sándor festménye.

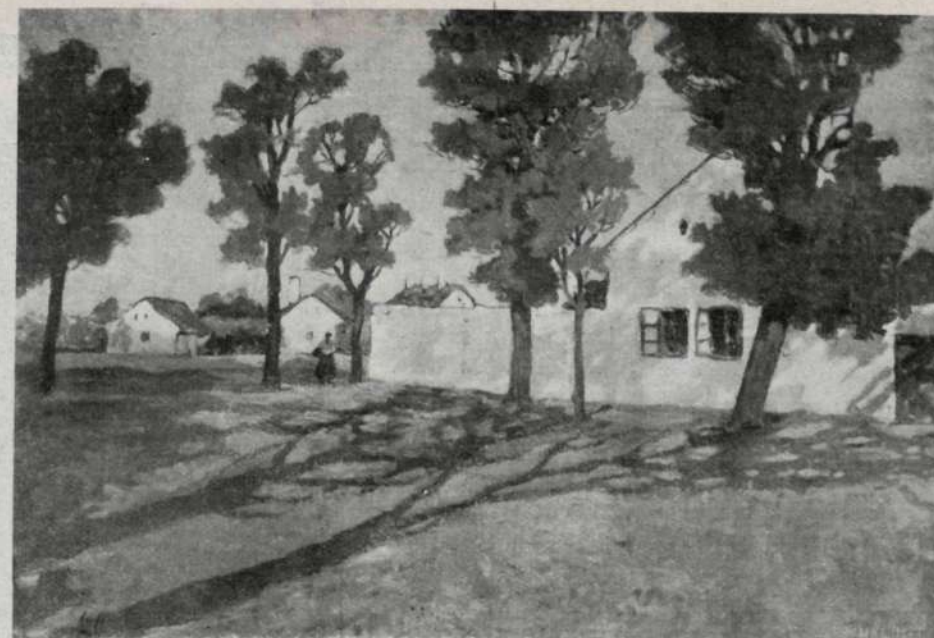
EMAUS FELÉ.

DÓRA.

Tull Ódön : Bánrévei utca.

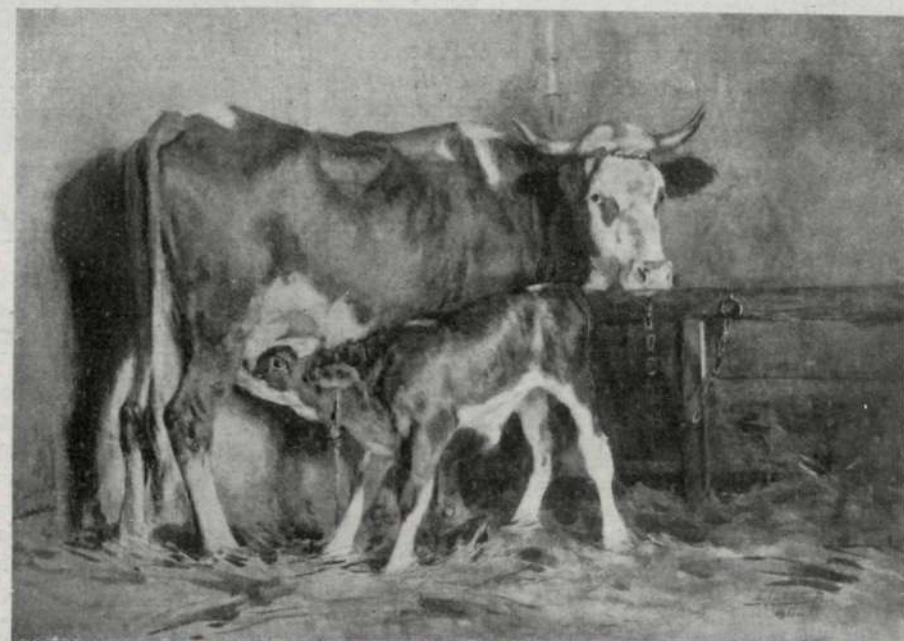
Tull Ódön : Falurészlet.

VÉRSZERZŐDÉS.

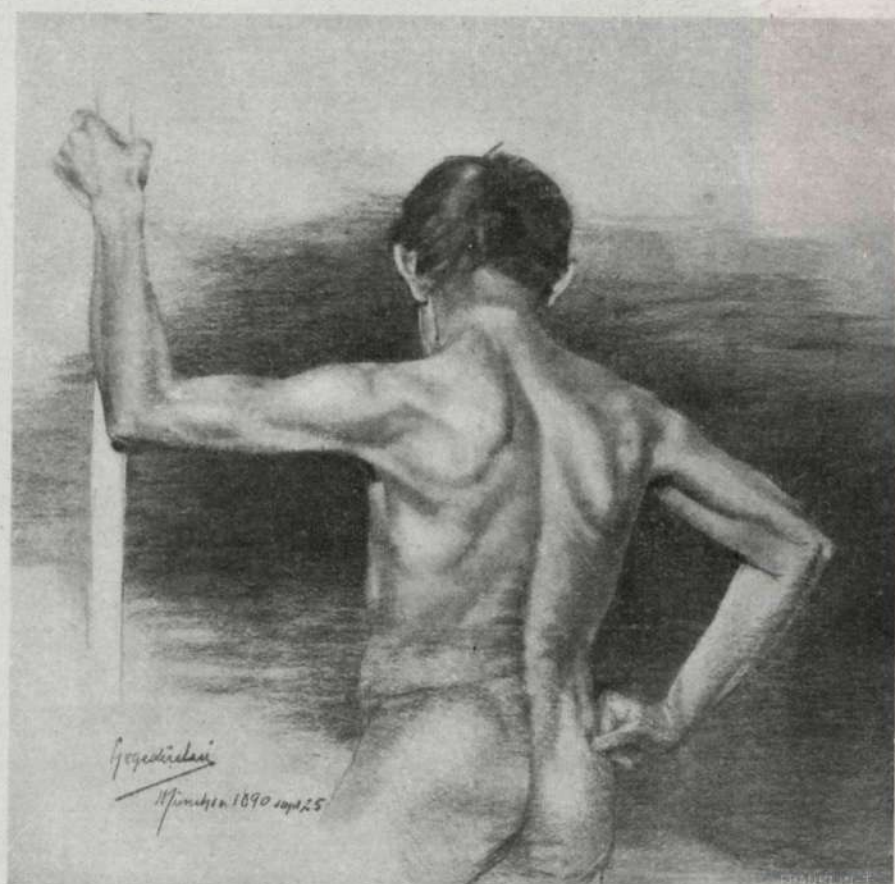
Olegyi Viktor : Karácsonyfák.

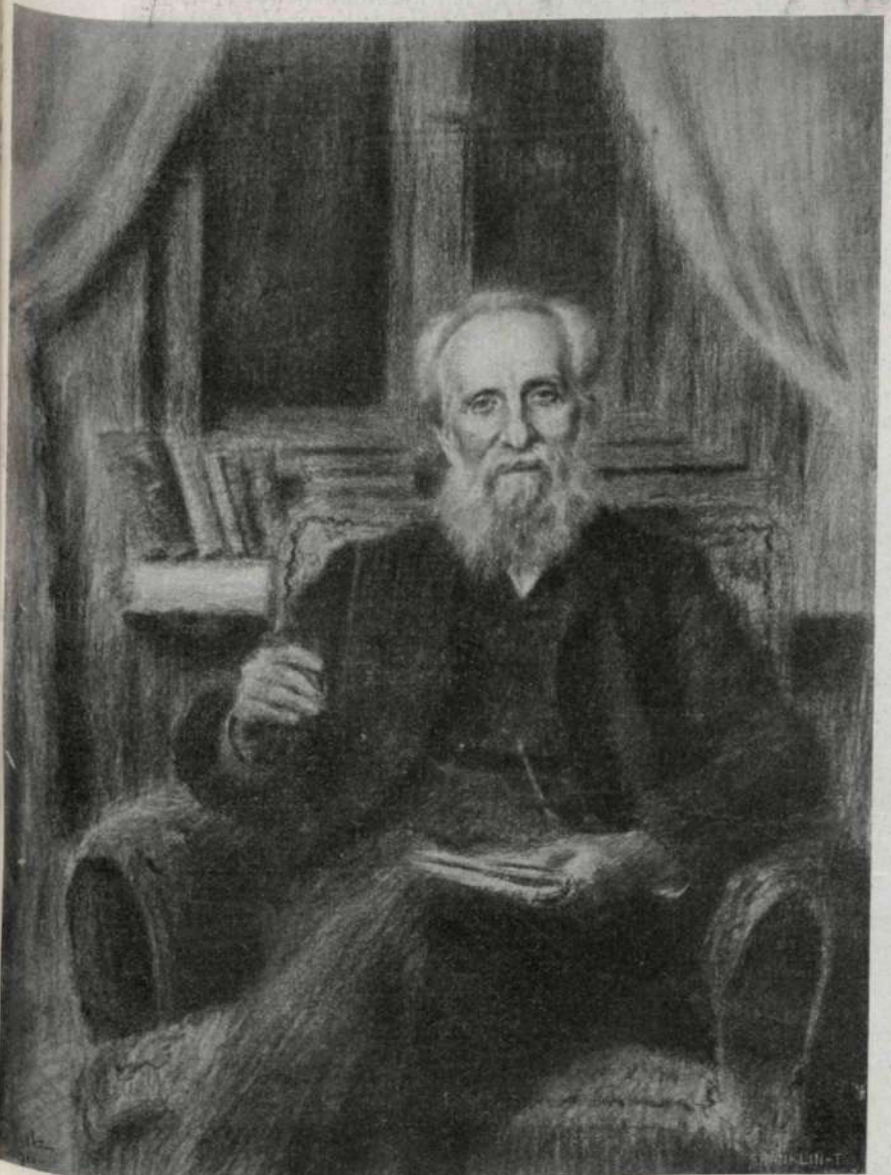
Edvi Illés Aladár : Istállóban.

A RÓMAI BORGHESE-PARKBÓL.

TANULMÁNY.

Glatz Oszkár : Férfi arckép.

Hesshaimer Lajos : Mohamedán paraszt.

LEONHARD SCHULTZE.

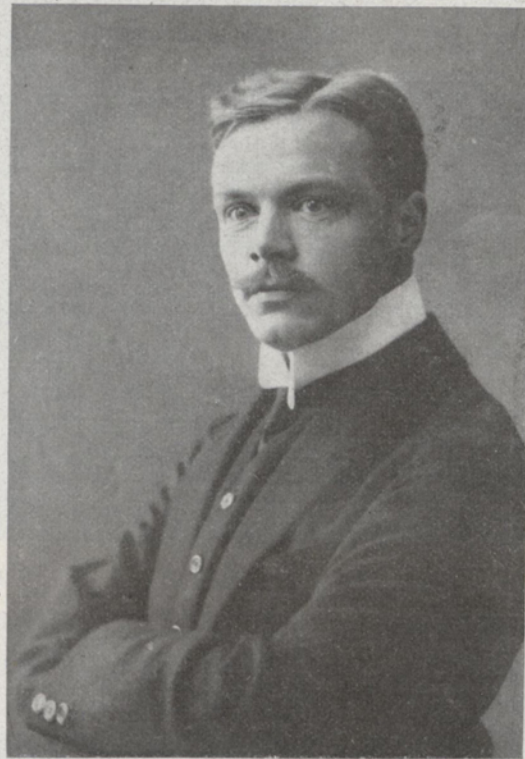
A Magyar Földrajzi Társaság felolvasó-ciklusának során, a geográfia különböző ágának jelesait köszönhetjük vendégeinkül.

Emmanuel de Martonne után Eduard Brückner, a bécsi híres professzort, a glecserek világának Albrecht Penck-vel, a berlini egyetem jelesével együtt legalaposabb ismerőjét köszönthettük, március 12-ikén pedig dr. Leonhard Schultze-t, Német-Új-Guinea kutatóját, a kieli egyetem professzorát üdvözölhettük körünkben.

A legutóbbi két-három év jártán több expedíció fordult meg az ausztráliai kontinens szomszédságában levő Új-Guineán, Grönland után a Föld legnagyobb szigetén. Első sorban az angolok, hollandusok és németek érdeklődnek a nagy sziget iránt, hiszen ők osztozkodtak rajta, s ép most vonják meg birtokaik határvonalait.

Dr. Leonhard Schultze a német-hollandus határvonal ügye és tudományos vizsgálódások szülöttak Új-Guineába. Már akkor tapasztalt utazó volt, kivált délafrikai kutatásai révén s a jénai egyetem földrajztanára. Új-guineai expedíciójának tagjai: Findeis főhadnagy, dr. Kopp főorvos és Stollé bányatanácsos, a hollandus expedíció tagjaival együttesen, valóságos iker-expedíció formájában végezték határmegállapító és tudományos munkájukat a Kaiserin Augustza folyónak és mellékvízeinek vidékén.

Az «Édi», «Java», «Pelikán», «Pionier» és a «Grenzjager» nevű hollandus hajókon 1910

L. Schultze.

Dr. Lasz Samu.

FATME.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irita Jansen Borge. — Fordította Bittó Augustza.

De erre nem volt ideje, mert még ugyanabban a pillanatban Fatme lábához vetette magát s térdét átkarolta, mialatt jajgatott.

— Segítsen rajtam, tábornok úr, mondja meg neki, hogy bocsássam meg nekem! Hiszen én őt oly nagyon szeretem. Én semmi rosszat nem akartam tenni! Én soha többet nem fogok aludni!

— Mit? — kiáltott a tábornok, egészen megzavarodva — soha többet nem aludni? Keljen csak fel, keljen csak fel, jöjjön csak! Én fogok magán segíteni! Én azonban önt nem értem! Ugyan miért is nem aludna többet? De most, kedves jó asszonykám, keljen csak fel.

— Nem, nem! Én addig fel nem kelek, tábornok úr, míg nekem meg nem ígérte, hogy rajtam segíteni fog.

— Igen, igen, ezt megígérem, ezt megígérem önnek!

Erre felugrott. Szemei ragyogtak. A tábornoknak erőltetnie kellett, hogy egy székre leüljön, aztán így szólott hozzá:

— Most először is arra kérem, tudassa velem, mi hozta ki annyira a sodrából. Kiválc csak nem halt meg?

— Meghalt!? — kiáltá rémülve s szemeit borzalom töltöte el.

— Az ég! Hisz én nem mondom, hogy meghalt, — folytatá a tábornok — én csak azt kérdezem, hogy hajban van-e vagy baleset érte-e őt?

— Egy harmonika!
— Egy har-monika! — kiáltott fel a tábornok és székére hanyatlott vissza.

Aztán rövid szünet állott be, mialatt a tábornok csak azt az egy szót mormogta maga elé:
— Har-monika!

És most Fatme hosszasan kezdett magyarázni; a tábornok csak felét értette meg, de végre mégis annyira jutott, hogy a helyzetet áttekintette, azután így szólott:

— Legkedvesebb, legjobb asszonyom, én biztosítom önt, az egész csak félreértésen alapszik. De most kezdjük az egészet előlről s az első az lesz, hogy egy pohárka bort iszunk.

Az asztalon álló boroskancsóból két pohárba öntött.

— Hm! Őszintén megvallva, ezen történet után szükségem van egy kis erősítőre és magának nagyszájas asszonyom, a dupla adag sem fog megártani. Azután, mint jó pajtások, nyugodtan megnézzük a dolgot!

Mialatt Fatme kóstolgatott poharából, ő fené-

kig kiürítette s hátrátámaszkodva székébe, így szólott:

— De most mondja meg mindenképp nagy-ságos asszonyom, hogy miért épen hozzám jött ez ügyben?

Meglepetve nézett reá Fatme és így felelt:
— Bocsássam meg, tábornok úr, de hiszen ön a mi főnökünk!

— Igen, igen, mindenesetre az vagyok. De önnek más okának is kell lennie és én azt szeretném tudni. Tehát miért jött hozzám?

— Mert... mert ön mindig oly jó és szeretetreméltó! — hebegé szemlesütve.

— Úgy? Az vagyok?

— És mert... mert a mi esküvőnapunkon egy oly szép beszédet mondott.

— Úgy, tehát tetszett önnek?

— Oh, igen, gyönyörű volt! Az egész beszédet még szóról-szóra kívülről tudom!

— Mit nem mond! Ez több, mint a mit vártam volna!

Ez önértetének igen hizolgett.

— Igen, én önt, tábornok úr, első nap óta igen megszerettem és nekem már senkim sincs e világon. Apám...

— Az ön apja... az egy derék ember. Én őt igen szívelhettem.

— Ismeri tábornok úr az én apámat?

— Na épen egy kicsit, azaz csak nagyon keveset! — sietett hozzátenni.

— Egy sajtóságos, nyomasztó szünet állott be. Ezután Fatme félénken így szólott:

— Ez volt az ok, a miért önhöz jöttem.

— Tehát mint egy apához, úgy jött hozzám!

Kedves, kicsi asszony, ez derék volt magától! És felugrott s megszorította kezét.

— Igen, igen, ez derék volt magától és nem is fogja megbánni. Én mindent meg fogok tenni, mi csak tőlem kitelik, hogy útjait egyen-gessem. Hát van-e még valami a harmonika meséjén kívül, a mi a szívet nyomja?

A felelet nem jött mindjárt. Azután halkán megszólalt:

— Igen, még valami!

— Úgy, úgy. Ezt úgy is gyanítottam. Nem tudtam volna elképzelni, hogy csak a harmonika miatt haragudott meg oly nagyon. No, mi fordult elő még?

— Boszankodott azért, hogy én Wient, Berlint és Nagasaki-t nem ösmertem.

— Nagasaki? Ki az a Nagasaki? Én sem ismerem.

— De én ismerem Nagasaki-t. Az egy kikötő és kereskedelmi város Kiusiu, Japánban, száz-hétezer négyezer lakossal.

— Ez örület, Kiu-, hogy is mondják, Kiusiu. Hiszen maga valódi professzor!

Most rövid magyarázat következett, elő-

szeptember 8-án hagyták oda főállomásukat, a Humboldt-öblöt és ötödfél napi úttal már a Kaiserin Augusta folyó tchessbandai állomásánál ütöttek tanyát. Innen a gőzhajókat vissza kellett küldeni; csak a legkisebbiket fogták ott. Ez vontatta odább az evezős csónakokat. Veszedelemes útjuk legérdekesebb szakaszán, a hegység szoros völgyeiben már ezeket a járműveket sem használhatták, hanem a Borneóból szegődöttetett dajak-ok lélekvesztőre szorítottak. A dajakok biztos kézzel segítették át primitív járműveiket a legveszedelmesebb helyeken is.

Dr. Schultze megállapította az Augusta folyásának irányát, valamint azt is, hogy a nagy szeszélyességgel kanyargó folyó a Viktor Emanuel-hegységben ered, míg ennek déli lejtőjén, de már Brit-Új-Guinea területén, a Fly folyó fakad.

Közel ezer kilométernyi utat tettek a nagy folyón, eddig teljesen ismeretlen tájakon. Dr. Schultze, a Kaiserin Augusta folyó mindkét partján, Új-Guineának olyan őslakóival ismerkedett meg, a kikről eddig semmiféle hírt nem hallott a tudományos világ s így gazdag adalékokkal gyarapította Új-Guinea ősi bennszülötteinek néprajzát.

Schultze sem kímélte a tropusok csunya betegsége, a malária, sőt pár héttel ezelőtt, még odahaza Kielben is, csak újra visszaesett az Új-Guineában szerzett bajba. Lábbadozó betegként sietett hozzánk, hogy nagy tetszéssel fogadott előadását megtarthassa.

Dr. Lasz Samu.

ször, hogy mi is az a professzor és azután Fatme tartott a tábornoknak egy hosszabb földrajzi előadást. Midőn elkészült vele, a tábornok egész meglepődten mosolygott, kezét simogatta és így szólott:

— Majd meglátja, még minden jóra fog fordulni. Maga egy igazgyöngy. Ha a mi ujonczaink magához hasonlíthatnának, akkor nekünk, szegény tiszteknek, nem volna annyi dolgunk. De megbocsássam, egy hibája van, és ez az, hogy férjével szemben nagyon alázatos. Azt mi férfiak nem bírjuk tűrni. Ha szabad valamit tanácsolnom, úgy azt ajánlom, hogy fel a fejét és ne alázza meg magát előtte.

Egészen megijedve nézett a tábornokra.

— De hiszen ő a férjem!

— Épen azért barátja, nem pedig ura és parancsolója! De hiszen az egész úgy is csak félreértésen alapszik. Ha jól megfontoljuk a dolgot, azt mondhatjuk, hogy misem történt. Hiszen Kiválc magát csak egy rossz szóval sem illette!

— Nem, semmit sem szólott. Inkább vert volna meg!

— Megverni önt! Pfuj!

— Olyan furcsán nézett reám. Oh, én oly boldogtalan vagyok!

— Nem, kedves asszony, maga megint boldog lesz. Bizzon bennem. Én Kiválcát úgy ismerem, mint önönmagamat s őszintén mondom, igen szeretem őt. Ugyebár, ebben meg-egyezünk?

Fatme szemei ragyogtak.

— Úgy, most menjen haza s mondja meg neki... nem, inkább ne szóljon semmit, mert még a mi kis ártatlan találkánkról rosszat gondolhatna.

— Találka, mi az?

— Oh semmi, semmim sem! Tehát a viszontlátásig és a jövőben ezután vidámabb arcot? Én pártfogolni fogom önt, én szívesen leszek édes-anya. De azután megkívánom, hogy kis leányom boldog legyen. És egyet ne felejt-sen: Fel a fejjel!

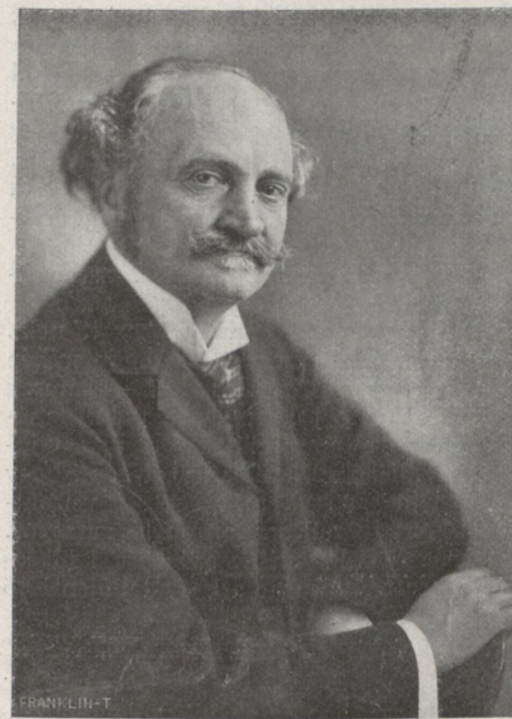
— Ha csak képes leszek reá! — felelt és távozott.

A tábornok visszaesett székébe, kinyújtá lábait s hamiskásan mormogá:

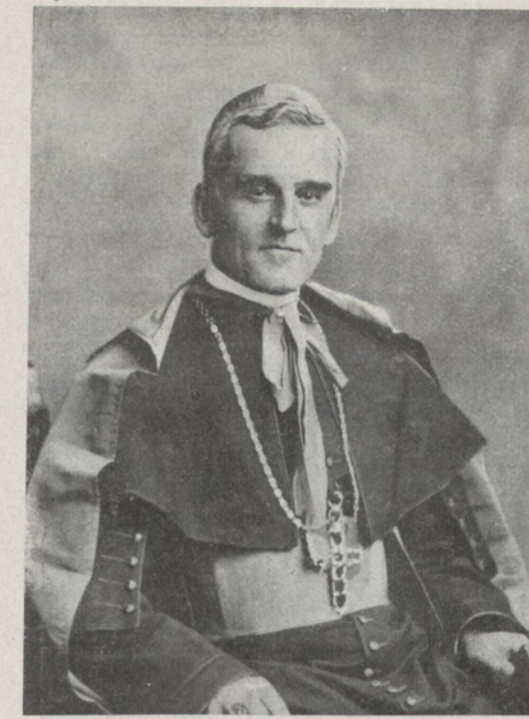
— Átkozott gyönyörű ujoncz!

XVII. FEJEZET.

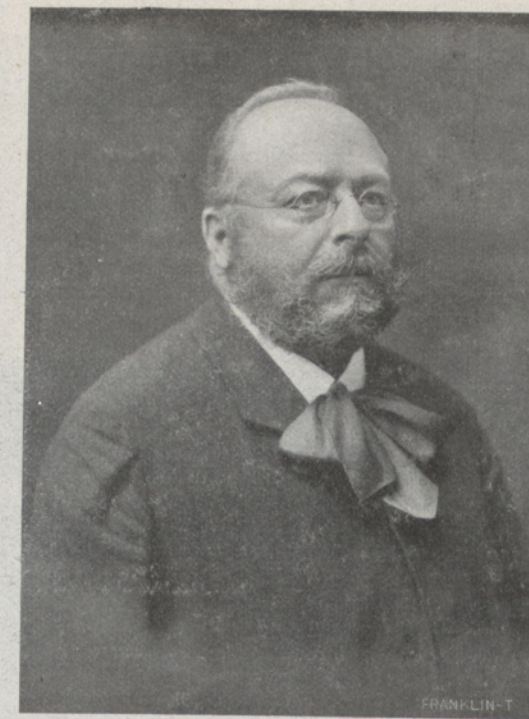
Útközben szünetlenül a tábornok utolsó szavaira gondolt. Igaza volt neki? Meg fogja tudni ő Vukot e módon nyerni? Hátha megkísérlené? De mégsem, hiszen az ő férje, az ura! Mialatt ő így tűnődött, az alatt Vuko otthon egyik szobából a másikba ment, majd újra, meg újra és szünetlenül az ablakon nézett ki.

Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, ki most töltötte be hatvanadik születése napját.

Szinrecsányi Lajos, a kit az egri érsek mellé coadjutorrá neveztek ki cum jure successione.

Paszlavszky József, a budai főreáliskola nyugalmoba lépett tanára, a ki a Ferencz József-rendet kapta.

Ugyan hol is maradhatott ő ily soká? Mit jelentsen ez? Ő nem volt irányában olyan, mint lennie kellett volna. De hát alapjában véve csak apróságokról volt szó. De azért még is csak felhalmozódnak ez apróságok s végre egy egész hegyet fognak képezni s ez a hegy őket fogja elválasztani. Azonban balgaság. Hiszen ő oly szép és hozzá oly jó és okos. Nagasaki! Ugyan mennyi lakossal is bír? Ő csak a tizenhatra emlékezett már, Oh! mégis csak az ő egyetlen kis Fatméja volt. De hol az ördögbe tudott így elmaradni?

Megnézte óráját, kitekintett az ablakból; egy lélek sem járt. De igen! Végre, ott, egy egész fiatal török nő jött selyemben, aranyhímzéssel. Milyen elragadóan nézett ki. Igazán oly szép volt-e, vagy csak az öltözet kölcsönz-e bájta? Azután egy vidám nótára kezdett. Ugyan hol van gitárja, hogy kísérje énekét? Kedves hangszere után nyult a sarokba. Most látta csak, hogy húrjai el voltak szakadva. Ez gondolkozóba ejtő és szomorú lett.

Ekkor hirtelen gyors lépések hallatszottak a lépcsőn. Összerezzen, az ajtó kinyílt és Fatme állott előtte.

— Az ördögbe, hol voltál?

— Én? — szólott felemelt fejjel — én sehol sem voltam!

— Sehol?

— Hát mindenhol és sehol. Én sétálni voltam!

— Ű-ü-gy?

Meg volt lepette merész hangja által és folytatta:

— Miért nem mondtad meg nekem, hogy ki fogsz menni?

— Mert egyedül óhajtottam kimenni!

— Úgy, te azt akartad, s engem idehaza várakozni hagytál!

— Várakozni, hát te rám várakoztál? — kérdezte s ismét melegség volt hangjában s szerepéről megfeledkezett.

— Már nem haragszol reám?

— Én haragudni reád — nem!

Karjait férje nyaka körül foná és szólott:

— Akkor az egész felesleges volt.

— Mi volt felesleges?

— Látogatásom!

— Látogatásod? Kit látogattál meg?

Egészen belepirult, miközben hebegé:

— Ő nem akarja, hogy neked megmondjam.

— De gyermekem, már most ne beszélj talányokban. Kinél voltál?

— A tábornoknál!

— A vár parancsnokánál?

— Igen!

— S mit akartál tőle?

Fatme vérpisros lett, s már-már hajlandó volt térdre hullani előtte s így eskedelni bocsátatért. De ekkor a tábornok szavai jutottak eszébe s büszkén felegyenesedve határozott hangon szólott:

— Nála voltam, hogy segélyét kérjem.

— Az ő segítségét! — Ugyan mihez?

— Kértem őt, hogy segítsen téged kiengesztelni.

Ekkor Vuko eltasztította őt magától; s ajkait szorította össze, mialatt az asszony könnyeivel küzdött.

— Mi jut az eszedbe! — kiáltott végre. — Nem tudod megérteni, hogy ezen lépéssel te mindkettőnk megint rettenetes neveltségessé tettél?

— Én azt nem hiszem. A tábornok azt mondta, hogy jól tettem. Még meg is dicsért.

— De, kedves Fatme, mi köze az egészhez a tábornoknak? Nem elég már az, hogy a többi emberek városzerte szaladgálnak és pletykálnak rólunk? Most még te is kezd a kis sur-lódásainkat a városba széthordani?

— Kicsoda pletykál rólunk?

— Az egész pletykanépség — élén persze a született nemes Sprinkelnagel.

— Az ezredesné?

— Igen, épen ő. Nincs oly rosszaság és csunyaság, mit rólunk nem mesélne.

— Hiszen ő az én barátnőm. Ő gyakran látogat meg bennünket s akkor mindig oly kedves és jó hozzám.

— Igen, így tesznek ők valamennyien. Ők téged kikérdeznak s igekeznek valami balga nyilatkozatra bírni, hogy azután együttesen ki-nevethessenek.

— Hiszen akkor ők engem nem szeretnek?

— Nem, ők gyűlölnék téged — gyűlölnék már azon oknál fogva, hogy szebb és fiatalabb vagy náluknál.

— De hiszen ők keresztények.

— Igen, legalább úgy mondják. — De mond, igazán a tábornoknál voltál?

— Igen.

— Ezt igazán megdöbbenéssel tetted — hogyan jöttél erre a gondolatra?

— Heves sírásra fakadt.

— Mert haragodat nem tudtam tovább el-viselni. Én igaz szívvel szeretlek téged és most már te sem haragszol reám. Ugy-e nem, Vuko?

Közel hozzája simult, mialatt ő lágy, szomorú hangon felelt: — Nem, nem, drágám! De többé nem szabad ilyet tenned. Megígéred nekem, úgy-e meg?

— Igen, megígérem. De most esőkölj meg, Vuko, mutasd meg, hogy még szeretsz.

Vuko keze közé fogta fejét és homlokot csókolt.

Fatme fáradtan mosolygott s könnyes szemmel nézett férjére — mialatt régi forró csókjai jutottak eszébe.

Azután szótlanul leült az ablak mellé s a zöld hegyekre nézett. A messze távolban egy fehér mosét látott és sokáig setét gondolatokba mélyedve elmerengett.

Vuko mozdulatlanul állott helyén. Olyan sa-játságos, csendes, közömbös érzés fogta el.

Azután szobájába ment, s betette az ajtót maga után.

Fatme fejét kezére támasztotta. Olyan nehéz és fáradt érzés fogta el. Gondolatok jöttek — gondolatok röppentek tova — a tábornok! Úgy vélekedett, hogy tanácsa nem használ — de talán benne sem szabad bízni. Oh, milyen csunya ez tőlük, hogy így hazudnak és neki ily fájdalmat okoznak. Mit vétett ő nekik? De hogy ha ők nem szeretik őket, ha bennök meg nem bízhat, akkor neki Vukón kívül a világon senkije sincs... és Vuko...

Sokáig ült itt és nagy szomorú szemeivel bele bámult a világba.

Megszólalt a templom harangja.

Kezeit imára kulcsolta, Péter Ivánra gondolt, ki őt megtanította a nagy parancsolatokra: hit, remény és szeretet — mégis csak különös, hogy a keresztények ő irányában ilyenek lehettek.

Aztán elnémultak a harangok; de odaát a távolban, a kis mosén elhangzott a Muezzin panasos imája, s Fatme összekulcsolt kezei lehanyatlottak. Visszagondolt apjára, Mirára, gyermekéire. Akkor ő nem volt oly boldogtalan, mint most — akkor...

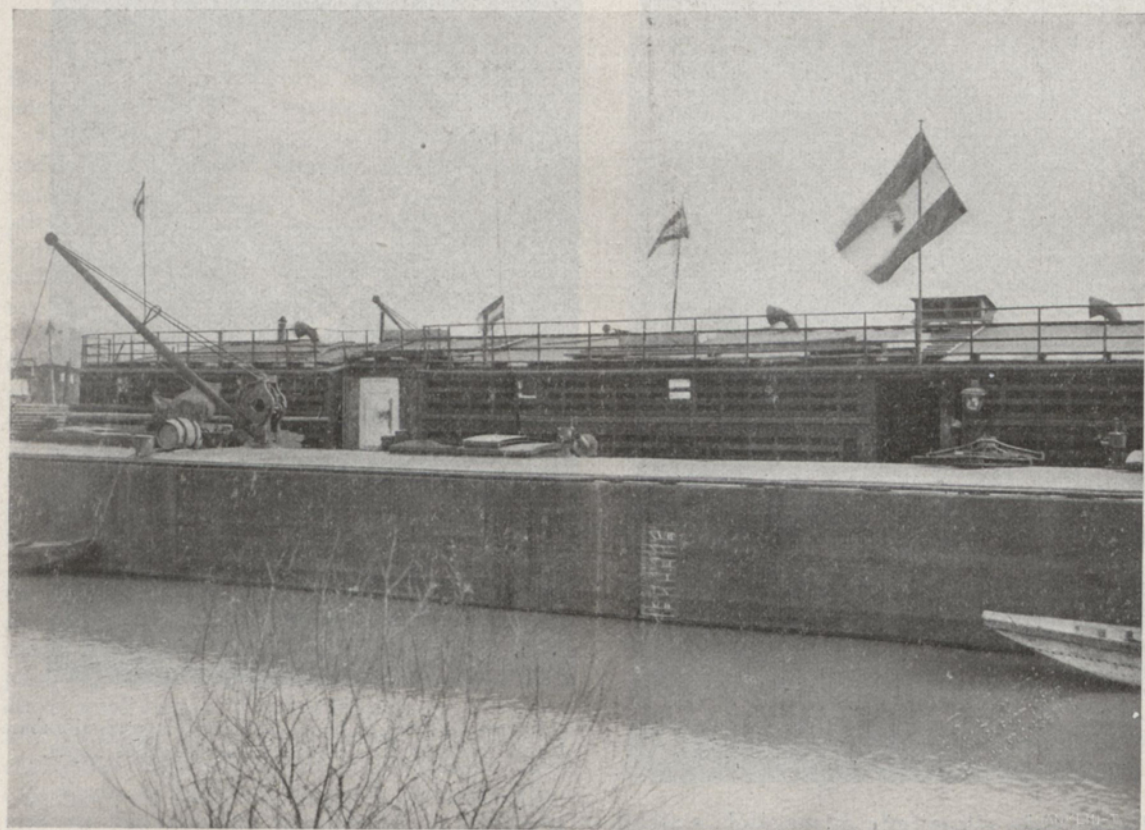
XVIII. FEJEZET.

Pár nap mulva Sarajevo egész asszony-plettykahada nagyon fel volt indulva. Valami eddig soha nem létezett botrányos eset történt.

Az ezredesné egy delélt, mialatt Kiválc szolgálatában el volt foglalta, Fatménál látoga-tást tett s ott történt a skandalum.

A szeretetreméltó hölgy, mint rendesen, leg-édesebben mosolygott, igen leereszkedő és szíves volt, a kis asszonyka kezeit ismételtelen czi-rógatta s biztosította, hogy ő a világon a leg-édesebb. És ugyan mi lett jutalma ezen ára-

Roald Amundsen, a déli sark felfedezője.

A HAJÓS GYERMEKEK MAGYAR ISKOLÁJA A ZIMONY-CZIGÁNSZIGETI HAJÓTELEPEN.

dozó jóságáért és szívmelegségeért? Majdnem hihetetlenül hangzik. De bizonyos, igaz volt, hogy a legédesebb kis asszony, mintha mérges tarantella csippte volna meg, egyszerre felriadt s a mit sem sejtő barátnét oly halmaz gorbászaggal és szemtelenséggel illette, hogy annak finom érzéke a legkomolyabb módon megzárkódott.

A legédesebb többek között azt mondotta: — Miért hizelegnek nekem így? Szívemben egészen mást érzek!

Halotthalványan, az izgatottságtól reszkette, hebegé az ezredesné: — Mit ért maga ez alatt?

— Mit értek ez alatt? Igen jól tudom, hogy engem gyűlölnék, hogy felőlem rosszat beszélnek, hogy én az én legnagyobb ellenségem. És most tudja meg, hogy én is gyűlölöm önt!

A nemes születésű Sprinkelnagel hegyes oroszkája büszkén nyult a magasba s mialatt csak úgy támolygott az ajtó felé, kinosan hebegé: «En elájulok! Maga engem megöl! Így köszöni meg becsületes törekvésem, hogy önt magamhoz felelem! Ezt drágán fogja megfizetni. Ne felejtse el, hogy én ki vagyok.»

— Nem, azt én nem fogom elfelejteni. Most már szaladgáljon az egész városba és feketítsen be, úgy, a hogy tud. Most legalább érdemes lesz.

— Majd fog felőlem hallani, — kiáltott még vissza az ezredesné, mialatt mint egy örült roham ki az ajtón.

Mikor Kvicala a szolgálatból hazatért és halotta, hogy mi történt, eleinte nem tudta a mosolygást leküzdeni, de azután komoly arcot vágott.

De az asszonyka sehogy sem tudta megérteni, hogy ő helytelenül cselekedett volna és Vukonak be kellett vallani, hogy ő neki tulajdonképpen igaza volt. De ki tehet róla, hogy a világ igazságtalan és ostoba. Az embernek a világ törvényei előtt meg kellett hajolnia és most bizony a zivatar ki fog törni.

Vuko felett?

Bizony igen, ezen emberek között ő most lehetetlenné vált!

Felesége egészen érthetetlennek találta a dolgot s sirni kezdett. Ő vigasztalta, s magyarázta, hogy e világon óvatosságnak kell lenni, nehogy a gonoszság és az ostobaság az embernek ártalmára lehessen és ő sirt és sirt, mit sem tudott az egészről megérteni.

Egy pillanat múlva sapkája után nyult s felcsatolá kardját.

— Vuko, hová mégy?

— Oh! engem hív a kötelesség, a szolgálat. — Az nem igaz. — Nem igaz — de mégis. De ha mindenkép tudni óhajtod, úgy tudd meg, egyenesen az ezredeshez sietek. Legalább tületem rajta. — Az ezredeshez. Mit akarsz tőle?

A ZIMONY-CZIGÁNSZIGETI HAJÓTELEP.

IDEGENBEN ÉLŐ MAGYAR HAJÓSOK.

resztény embereket, a kik oly jók és kedvesek voltak hozzá — és most! Azután a tábornokra gondolt; napról-napra várta, hogy Vuko majd üzenetet hoz tőle. Hiszen megígérte, hogy minden elrendez. Vuko azonban nem hozta az üzenetet — vajjon a tábornok is olyan volt, mint a többi, hazudott ő is, vajjon ő is csak mondotta a sok szépet neki és máskép gondolkodott?

És Vuko... oh, nagy ég! Mi lesz mindennek a vége?

Tudta, hogy ő sok bánatot okozott neki. De nem tehetett róla, nem tudta, hogy miképpen egyen ő másképp — bárcsak tudná — bárcsak itt volna Mira. Mira! ő mindenre tudott tanácsot. És egyszerre maga előtt látott újra mindent, a szüleiházat, a kertet, az otthont, hogy vágyódott mindezt csak még egyszer viszontláthatni! — felugrott, az ajtó felé ment... nem, nem, mit is használna ez! Újra leült és megint elmerengett, nézte a hegy lejtőjén lévő kis török mosét...

Időközben azonban, szinte hihetetlenül hangzik, a kis jelenet már városszerre ismeretes volt. A pletyka ezredesné nyilván hazamenőben találkozott egyik-másik barátnőjével, s azután az a barátnő ismét egy másikkal. Tény azonban, hogy a történet dolog köztudomásává lett s kapva-kaptak rajta.

A hatás azonban igen különböző volt. A hölgyek igen felindult arcot öltöttek, midőn az élményt elmesélték vagy hallották. De belsőleg örvendtek, hogy a született nemes Sprinkelnagel egyszer emberre akart. Mert bizony túrhetetlen pletykaforrás és édes istenem, mit törődött mindig a más emberek bajával!

A legtöbb hölgy így okoskodott, de azért a mesével csak tovább száguldtak. Az urak azonban őszintébbek voltak.

Alig tudták meg az újdonságot a kaszinóban, az újságokat hamar félretették s általános kacagásba törtek ki. Hangosan nevettek, de halak beszélgettek s ilyenféle nyilatkozatokat lehetett hallani: «Ez nem fog ártani a vén gram-mophonnak.» «Már rég megérdemelt egy ilyen lefőzést.» «Igazán, ez bátorság volt a kis aszszonykától.»

Kociztattak. Fatme egészségére ittak. Neveket persze nem említettek. De természetesen igazat adtak a fiatal asszonynak, a ki a legnagyobb elismerésüket érdemelte ki. Persze, hangosan ezt nem volt szabad kimondani. Mert hát hiába, de a született Sprinkelnagel a parancsnokné volt, a világ pedig különös. Ez ellen nem lehet küzdeni.

(Folytatása következik.)

IDEGENBEN ÉLŐ MAGYAR HAJÓSOK ISKOLÁI.

A tavaszi szellő elűzte a folyók felületéről a hajósok legnagyobb ellenségét, a jeget és a ködöt. A Dunán és mellékfolyóin az utolsó jégtábla is leuzzott, mire a téli hajótelepeken megvonult hajók ezrei megszabadulnak rablánczaiktól. Elkezdődik a hajók felszerelése és a téli telep felosztása. Van ilyenkor lángcsó, forgás, zaj, kalapálás az egymáshoz lánczolt hajókon. Az erősítő köteleket meglazítják s beszedik; a deszkákat, fagerendákat, járókat, melyek a telepet a szárazfölddel összekötik, felbontják, a horgonyokat felszedik; a gőz-sóket befűtik és «rafogják» az uszályokra, aztán kivontatják azokat a szabad vízre. Az uszályoknak egy-két nap alatt nyoma sincs; mind-egyik hajó megy az ő népével rendelési útjára.

A hajókon, tudvaleg, a hajósnép családtagjainak tilos a tartózkodás. E tilalom alól csak az uszály-hajók kormányosainak családtagjai vannak kivéve. De ezek aztán egész életüket a vizen töltik. Az uszályhajó hátsó részében van a kormányos családjának kis szobából és még kisebb konyhából álló lakása. A hajófedélzet két, három négyzetméter nagyságú területen csak egy kis felvágott tűzfának, néhány baromfinak és egy-két cserép muskátlinak jut hely. Ez a kormányosnak az összes gazdasága. Az apró gyermekekben azonban rendszerint nincs hiány. A kis hajósgyermekek a hajón születnek, ott csöpörödnek fel és életüket örökös vándorlás közt a hajón töltik. Ha felsérdülnek, az apjuk mellett, vagy más hajón, mint hajóstanoncok, vagy matrózok megtanulják a hajózás mesterségét. Az olvasás, írás és más elemi ismereteknek a megszerzésére, szívük és lelkük nemesítésére azonban nincs alkalmuk, sem módjuk. Az apa, ha esetleg jártas a betűvetés művészetében, maga taníttatja gyermekeit az ábécézésre; de hát, ebben nincs sok köszönnet, mert a tanításnak van is, nincs is eredménye. Így azután, a hajósok gyermekei, mint egy öreg kormányos találóan jegyezte meg: «úgy nőnek fel, mint

a tiszavirág, vagy a folyómenti vadvirágok.» Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a Dunán és mellékfolyóin elfoglalt hajósok 90%-a magyar, elképzelhetjük, hogy évente hány száz magyar gyermek szive, esze és vele született tehetsége marad művelés nélkül, paragon!

Újabbán a hazai téli kikötőkben telelő hajósnép gyermekei részére az országos hajószövetség kezdeményezésére, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Orsován, Titelben, Újpesten, Ó-budán és Komáromban, rendszeren az ottani állami iskolákban rendezett téli tanfolyamokat. Palánkán pedig az országos hajószövetség internátus létesített a tovább tanuló hajósgyermekek számára. Az idegenben ú. m. a hajor, osztrák, szerb, román, bolgár stb. partok mentén elfoglalt magyar hajósnép gyermekeiről azonban nem történetelt gondoskodás.

A hajósok országos szövetségének elnöksége látva az idegen vizeken tartózkodó hajósgyermekek szomorú sorsát, a művelődéstől való elmaradását, az idegenben élő testvéreink nemzeti védelmére alakult Julián-Egyesülethez fordult segítségért. Ez a derék egyesület vette kezébe a haza határain túl élő magyar hajósoknak és gyermekeiknek kulturális és hazafias védelmét. Ugyanis a zágrábi és bécsi kormány belegegyezésével, a tél folyamán, Zimony mellett, a cigányszigeti öbölben és a bécs-freudenau kikötőben, a telelés céljaira berendezett hajótelepeken, a folyam- és tengerhajózási, valamint a dunagőzhajózási társulat hajósnép részére iskolát nyitott és tanfolyamokat szervezett.

E két helyen 108 iskolaköteles gyermek és 66 felnőtt analfabéta hajós részesült az iskoláztatás áldásában. Iskolahelyiségül egy-egy tágas uszályhajó belseje szolgált. A tanulókat a szükséges tankönyvekkel és írószerekkel a Julián-Egyesület látta el, mely a felnőtt hajósok részére egy-egy könyvtárt is helyezett el. Az idegenben vándorló hajósok és gyermekeik meg vannak fosztva attól, hogy vallási kötelemeiknek a hajózás idejében eleget tehesse. Miért is azok vallási ügyeiről is történt gondoskodás. A cigányszigeti telelőben a belgrádi követségi plébános tartott két ízben magyar

hítségbeszédet, a wien-freudenau telelőben pedig egy bécsi lelkész mondott minden vasárnap misét az uszályhajókból átalakított templomban. Vasár- és ünnepnapok délutánjait is, a hajósnépre nézve hasznosan értékesítették a tanfolyamokat vezető Julián-tanítók, az által, hogy délutáni magyar istentiszteleteket rendeztek, ismeretterjesztő, népies felolvasásokat és előadásokat tartottak, valamint a felserdült hajósokból szervezett énekkarokat vezettek.

A telelők felosztása előtt megtartott záróvizsgálatokon a gyermekek bátor és értelmes feleletei, hazafias szavatai és énekei, a viharezett öreg hajósok szemeiből öröm- és hálakönnyekek csaltak ki. A kis világlátott hajósgyermekek ritka kedvvel fogták a tanuláshoz. Az ő, aránylag tág szemléletkörüknek és pihent elméjüknek tulajdonítható, hogy megkötözött óraszámában, alig két havi tanítási idő alatt, meglepő eredményt sikerült velük buzgó tanítóiknak elérni.

A vizsga napján úgy a bécs-freudenau, mint a cigányszigeti telep lelket emelő hazafias ünnepségnek volt színhelye, mely alkalommal a hajók százai zászlódszót öltöttek. A záróvizsgálaton résztvettek: a hajózási társulatok igazgatóságainak képviselői, a Julián-egyesületi iskolák tanfelügyelője, az országos hajószövetség ügyvezető-alelnöke, a telepek parancsnokai, tisztjei és a hajósnép sokasága. A téli tanfolyamok, istentiszteletek, és felolvasások rendezése, valamint záróvizsgálaton a hivatalos egyének részéről elhangzott lelkes beszédek, az eddig elhagyott magyar hajósnépre szociális szempontból is nagy hatással voltak. A hajósok lelkében örömteljes megnyugvást kellett az, hogy az országos hajószövetség lelkes elnöksége, a Julián-Egyesülettel karöltve, gondjaiba vette a magyar hajósnép eddig elhagyott gyermekeit.

A hajósnépről és romániai hajótelepeken telelő magyar hajósok száza is epedve várják az ő gyermekeiknek kulturális gondozását és nemzeti védelmét, miért is a hajószövetség és a Julián-Egyesület ezekre is ki fogja terjeszteni a legközelebbi jövőben áldásos munkáját.

M.

MAGYAR VIZSGA-ÜNNEPÉLY A BÉCS-FREUDENAU TÉLI HAJÓTELEPEN.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A modern dráma. Lukács György magyaránny, két kötetes munkája, melyvel néhány év előtt pályadíjat nyert a Kisfaludy-társaságnál, most jelent meg a társaság kiadványainak során. A könyv, mely a maga széles arányával, anyagának bőségével és elmélyültebb törekvéssel újszerűt magában áll mai irodalomfejtő irodalmunkban, a modern dráma fejlődésének történetét akarja megrajzolni széles alapon, az összes tartalmi és formai szempontok figyelembe vételével. Első része a drámára általában és a modern drámára vonatkozó elvi kérdéseket igyekszik tisztázni, aztán megállapítja a modern dráma előzményeit a német klasszikus drámában és a Dumas-Sardou-féle francia irányzatban. Tulajdonképen tárgyköze az első két harmadik könyvében fog bele. Heroikus koroknak nevezik a modern dráma első korát, melyben Hebbel és Ibsen a hősei, e két nagy drámaíró egységét, munkáinak tartalmi és formai problémáit részletesen elemzi. A továbbiak során mind közelebb jut a mai drámához: a naturalizmusról szól a drámában, melyet a Goncourtok, Zola, Becque, Strindberg képviselnek, a parasztdrámáról és két főképviseleiről, Anzengruberről és Tolstojról, a berlini és párisi szabad színpadokról s ezeknek a drámairodalomhoz való viszonyáról. Megállapítja a naturalizmus lehetőségeit és határait s leírja azt az utat, melyet a dráma a naturalizmusból való kibontakozás felé tett az impresszionizmus és lírai naturalizmuson, a Maeterlinck-féle dekoratív stílizálás út. A mai helyzetet mint a nagy dráma fele vezető út tárgyalja s az utolsó fejezetben megrajzolja a legújabb magyar drámairodalom rövid összefoglaló képét. A tárgyalás során csak azokkal a drámaírókkal foglalkozik, a kik a fejlődés szempontjából jelentenek valamit, nem szól azokról, a kik csak régi stílusuk visszhangoztatói, sem azokról, a kik egyes kiemelkedő kortársaknak epigonjai. A műfaj fejlődését akarja tárgyalni, ezért a drámai forma a legfontosabb szempontja s csak az fontos neki, a mi ebből a szempontból figyelemre méltó. Művészi jelenségek fogja fel, s e módszerrel megkeresi a dráma szociális gyökereit és kapcsolatait. Fejlesztési igen széleskörű tájékozottságot és filozófiai elmélyedésre való törekvést árulnak el, de egyáltalán erős függést is a legújabb német eszhetika kategóriáitól és szellemétől. Nagyon sok tanulságos és figyelemreméltó dolgot mond el, de sokszor

próbrára teszi az olvasót előadómódjának homályosságával. Mindig érezni, hogy csak nagy küzdelemmel és ekkor is inadekvát módon tudja gondolatait kifejezni, a küzdelem közben gondolatainak színeiből és lendületéből — sokszor tartalmából is — sok elvész, egész felfogása inkább körvonalaihoz hasonlít, mint határozott vonásokkal az olvasó elé állított. Gondolkodásmódja annyira absztrakt, hogy csak nehezen tűri a szavakban való konkretizálódást. Az írónak ez a hiányossága megnehezíti az olvasó dolgát, de nem veszi el a könyvet, mint erős és nagy szellemi munka nagy ismeret és buzgó érdeklődés eredményének tagadhatatlan érdemét.
Nők a Magyar Könyvtárban. Radó Antal népszerű füzetes válogatása legújabb sorozatában egész kis női ciklust ad, csupa olyan dolgokból, melyeket vagy nő írt, vagy pedig a nőkkel, a nők sorával, a nők lelkével foglalkoznak. Ebben a sorozatban jelentek meg Kollfka Margit novellái, melyekről legutóbb részletesebben is szólunk. A többi füzetek: Marcella Prévost, a nagy nőismerő híreben álló francia író cikkeinek egy kis gyűjteménye Mit tanuljanak a lányok címmel, Benedek Marcella fordításában; Keneti Gizma néhány cikke a feminizmus köréből és Musset egy lírai bájjal tele kis vigyátka: Miről álmognak a lányok, Radó Antal művészi fordításában.
Pataky Lászlónak lapunk mult számában megjelent életrajza vonatkozólag azt a helyreigazítást közli velünk, hogy ő sohasem volt Munkácsy tanítványa. Mikor Pataky Párisba került az Académie Des Beaux Arts-ba vételezte fel magát, ott Cabanel volt a mestere, Munkácsy gyakran felkereste ugyan, de tanítványa nem volt soha.
Magyar írók élete és munkái. Szinyei József nagy életrajzi munkájának most már 126. füzetét jelent meg (XIV. kötet 8. füzet), a Veress és Vitéz nevek közé eső 298 írónak életrajzát foglalja magában. Az eddig megjelent 126 füzetben 28.254 írónak életrajza és munkáinak jegyzéke van felsorolva. A munka Hornyánszky Viktor könyvkiadó kiadásában jelenik meg és egyes füzet ára egy korona.
Új könyvek.
A modern dráma fejlődésének története. Irta Lukács György. Két kötet. Kiadja a Kisfaludy-társaság, Budapest, Franklin-Társulat; ára füzve 16 korona, vászonkötésben 20 korona.
A Magyar Könyvtár új füzetei: 652. Marcel Prévost; Mit tanuljanak a lányok. 653. Keneti

Géza: Feminista tanulmányok. 656. Alfred de Musset: Miről álmognak a lányok. Fordította Radó Antal. Budapest, Lampel R. (Wodianer F. és fia). Egy-egy füzet ára 30 fillér.
A versanyi csata. Komédia négy felvonásban, írta Farkas Pál. Budapest, Singer és Wolfner; ára 2.50 korona.
HALÁLOZÁSOK.
Elhunytak a közelebbi napokban: gróf HADIK BÉLA, a Magyar Földhitelintézet igazgatója, 42 éves korában Budapesten. — Kászoni és impérialfalvi báró BORNEMISZA BÉLA, 49 éves korában Visegrádon. — ÁGAPALVI ALAJOS pénzügyi főtanácsos, a marosújvári számvévesztő főnöke, 58 éves korában Marosújváron. — PÁVAI VALJA KÁROLY nyug. királyi járásbíró, 92 éves korában Gárdonyiban. — WIDENAUER JÁNOS nyug. királyi táblai bíró 70 éves korában Veszprémben. — NEMES SKOFF IVÁN nyug. ítélőtáblai bíró 71 éves korában Budapesten. — JOHÁZI NÉMETH ANTAL ny. ítélőtáblai bíró, a nagykikindai ág. ev. egyház vezető felügyelője 66 éves korában Nagykikindán. — HELMÁR AGOST posztonyi főreáliskola tanár, 65 éves korában. — RADÓ LIPÓT állami elemi iskolai igazgató tanító 50 éves korában Aranyosmaróton. — KÖRÉN JENŐ evangélikus lelkész, Békéscsábán. — FABRY JÁNOS városi albiró, evangélikus egyházi főgondnok 64 éves korában Balassagyarmaton. — STANGEL FERENCZ nyug. somlyóvársárhelyi kántortartó, 94 éves korában. — APSAI DÁN BAZIL görög-katolikus lelkész, 75 éves korában Kisbocsán. — WANHAL VENCZEL 72 éves korában Győrött. — MARTON ALAJOS díszmunkés, cs. és kir. udvari szállító, kereskedelmi tanácsos, a Ferencz József-rend lovagja, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, 68 éves korában Budapesten. — MARÁSI CSÁTHY FERENCZ könyvkereskedő, 42 éves korában Debreczenben. — JAHN JÓZSEF műépítő, 67 éves korában Budapesten. — MOLNAR VARGA ÖDÖN vegyész-mérnök, a kőolaj-finomítógépek r. t. fiúmei gyárának üzemvezetője, negyvenöt éves korában Fiumében. — NAGY SÁNDOR volt könyvnyomdatulajdonos, 75 éves korában Drezdában. — UDVARDI és kossuti KOSUTH LÁSZLÓ nyug. pénzügyi szemellenőr Hatvanban. — GÖRGI és toporezi GÖRGEY JORDÁN vasárnap reggel rövid szenvedés után 56 éves korában Lőcsén. — KAUFMANN SAMU nyug. államvasúti felügyelő, 65 éves korában Abbáziában. — Nemesapáti Novák JÓZSEF m. kir. postamester, földbírtokos, a vasvári takarékpénztár ügyvezető-igazgatója,

Vasvárott. — Idősb. szentandrási TOKODY GÉZA nyug. államvasúti főellenőr, 62 éves korában Budapesten. — Hilibi HALLER OTTÓ magánzó, 75 éves korában Szatmáron. — FÁJI FAY SÁNDOR, 64 éves korában Balassagyarmaton. — Dálnoki VERESS DÉNES nyug. fővámszedő, 53 éves korában Brassóban. — GERGELY JÓZSEF posta- és távirófelügyelő, Budapesten. — Bessenyei MAGYAR GYULA hírlapíró, a ki több fővárosi napilapnak munkatársa volt, 58 éves korában Budapesten. — STAFENBERGER ISTVÁN, 57 éves korában Budapesten. — KUBÁNTI JÁNOS gyógyszerész, 52 éves korában Párányban. — SÁRKÖZY DEZSŐ állampénztári gyakornok, 22 éves korában Budapesten. — Idősb. eggy. belső KÖRMENTY ZSIGMOND, néhai gróf Károlyi Sándor nyug. tisztartója, 76 éves korában György-lyeten.
Ómoraviezi ővezgy HEINRICH ALAJOSNÉ, szül. Stricker Karolin, 90 éves korában Budapesten. — Ővezgy TITZ KÁROLYNÉ, szül. Grau Hermína 72 éves korában Budapesten. — Ővezgy VRÁHELY JÁNOSNÉ, szül. Korinko Mária, 70 éves korában Balassagyarmaton. — Őzv. VARGA LŐRINCZNÉ, szül. Kováts Bella 57 éves korában Beregszászon. — Idősb. BEBÉNYI ANTALNÉ, szül. Pálcs Lujza, 56 éves korában Győrött. — Nemes FERST VIKTORNÉ, szül. Kiskó Mária, 51 éves korában Szepesváralján. — SINGER MIHÁLYNÉ, szül. Piassinger Adna, 55 éves korában Budapesten. — Őzv. THALY EMLÉNÉ, szül. Tóth Edit 37 éves korában Judendorfban. — Őzv. LUKÁCSY ISTVÁNNÉ, szül. Szakáts Ilonka, 37 éves korában Székelyudvarhelyen. — Ifjabb NRESZ PÉTERNÉ, szül. Lukács Matild, 33 éves korában Budapesten. — MARIKOVSKY ZSUZSIKA, dr. Marikovszky György és felesége, szül. Sebestyén Ilona 15 hónapos leánykaja Budapesten.

Ungváry László és a földgömb. Jól ismerjük Czeglédre Ungváry László óriási méretű szőlőtelepét, pinczeit és falkolait, de azért mégis minden embert ámulatba ejt az a statisztika, melyet most állított össze a nagyüvevű szőlő tulajdonosa. Ugyanis, ha a több mint 30 év óta eladott sok millió gledicsit, epert, akácot, gyümölcs-vadoncot, szőlővesszőt és mindenféle nemes ojtványt egy méter távolságra mind egyszerre ültette volna, úgy ez a fásor ma már mintegy ötszöröse lenne körül óriási földgömbünk.
Az osztrák-magyar hadseregben 1897-től 1900-ig 9108 katoná 62070 napon át foghús betegség miatt munkaképtelen volt. Ijesztően nagy szám ez! Ha megdölgünk, hogy a szájrég a gyomor kapuja és egy elhanyagolt szájrég számtalan betegséget gyűjt össze, úgy megértjük, hogy újabb milyen nagy súlyt tulajdonítanak a szájrégnek. A Sarg Kalodontja fogkrém és szájrég reggel és este használva megőrzi a gyomrot igen sok betegségtől s a fogakat a legkézből korrig tisztán és egészségesen tartja.
Minta szőlőoltványokat ingyen küld Miltelep szőlőiskola Nagyszé, ha árjegyzéket kér.
Szállók igék. Rózsatej (arozbárpó), Osan (fogápoló) és Tanningene (hajfestészer). A Czerny J. Antal cég legskirletűbb gyártmányai és minden más szer fölött előnyben részesülnek. Kaphatók minden gyógyszerárban, illatszertárban stb.
SAKKJÁTÉK.
2788. számú feladvány Galitzky Vilmostól.
Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.
A 2784. számú feladvány megfejtése Galitzky V.-től.
Világos. Sötét. Világos. a. Sötét.
1. Bc3-d3 d7-d6 1. ... Pd1-c2
2. Bd3-d2 stb. 2. Vc4-c5 stb.

*A kanári-madár és a széngáz. Amerikai közbánnyakban kanári madarakat használnak annak megállapítására, van-e a bányában széngáz. A Cross Mountain bányában Briceville mellett legutóbb, mikor robbanás történt, a mentőcsapat élén egy mentő ment, oxigénfejlesztő géppel a hátán és kalitkába zárt kanári madárral a kezében. A míg a kanári nyugton maradt, addig a többi, oxigén nélkül járó mentők nyugodtan mehettek utána, mikor azonban a madár fuldokolni kezdett, vissza kellett fordulniok. A gyöngye kis madár hamarabb megérzi a gáz fullasztó hatását, mikor még az ember nem érez semmit.

Helyesen fejtették meg: Merényi Lajos. — Geist József és Stark Vilmos. — A «Budapesti Sakk-kör». — A «Budapesti T.L. ker. Sakk-kör». — Lukányi Antal. — Wyszogrod Pál. — Beer Mór. — Góttlói István (Budapest). — Németh Péter (Csongor). — Kintsig Róbert (Pákoz). — Müller Nándor (Sombathely). — Hoffbauer Antal (Lipótvár). — Szabó János (Bakony-Szentlászló). — A «Győri Sakk-kör». — Székely Jenő. — Mészey József (Győr). — A «Zoródi Társaság». — A «Kaloecai Katholikus Kör». — Veörös Miklós (Zárecs). — Ifj. Hubay Bertalan (Bodaszőlők). — A «Duna-földvár Egyenlőségi Kör» (Duna-földvár). — Barsa Mihály (Biharváros). — Csallóki István (Hajdúhadháza). — A «Leibici Gazdasági Kaszinó» (Leibitz). — Lustyik János és Szivák János (Alberti-Isza). — «Csengeri Kaszinó» (Csenger). — Király Mihály (Zenta). — Kunz Rezső (Temesváros). — Budai Sakk-társaság (Budapest). — Patkó Imre (Tálpas).

Szerkesztői üzenetek.
A Juli meg a János. Mondvacsinált történet, nincs benne igazi elevevény és érdekesség.
Fehér rózsát. Nevető szemek stb. Iskolás rímpengetés, nem a nyilvánosság elő való.
Boldogság. Közvetlenül van benne, de nem a művészi közvetlenség, hanem a dilettáns, a ki kegyesen elmond magáról mindent, fontosat és szípet ép úgy, mint sulytalant és közömböset, s épen azért nem tud művészi hatást kelteni.
Egy asszonyhoz. Afféle «egészen csinos» vers — arra, hogy kiadja, mégis csak jelentéktelen.
Sir. (Abdul-Hakk, Hamid). A török vers egészen van fordítva, de nem igen van rá kilitás, hogy egyhamar sorát tudják ejteni.
Az a szerelmes levél. Az úgynevezett bakfis-versek fajtájából való s ezek között sem a kiválóbbak egyike.
A szabadsághős szobra. A szatirikus novella szatirája szóltan, elmondásában nincs sem él, sem temperamentum.
Felelős szerkesztő: HOITSY PÁL.
Szerkesztési iroda: Budapest, IV., Várme. ye-u. 11.
Kiadó-hivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Vegyünk Schweizer seelymet. Kérjen mint a mi ruhának és blousooknak való tavaszi és nyári vidonságai-ból: Rayés, Foulders, Voile, Crépé de Chine, Eolijne, Mousseline, Lúó cm. sz. ísz. méterje K 120. Felfelé, feketében, fehéren, egyzínben és tarkában, valamint himzett blousook és alja! batiziban, kelmében, vászonban és seelyben. Mi csak elismert szőlő seelyszöveteket készítettünk, azok el maganosoknak természetű és már vámentesen a lakások szállítva. — (Dupla helybelyeg.) — Schweizer & Co., Luzern U 23 (Schweiz) se'yemszövet széküldés — Kir. udvari szállító. I

MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER természetes egyvevény SAVANYU VIZ. TORLEY-PEZSGO

AZ ÖREGEM. i- mindig azt mondta, hogy szeplők elűzése, valamint finom, puha bőr és fehér tekintet elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírű «Stein-Kampfer» liliumtej-szappan. Védjegye «Steckenperle», készíti Bergmann & Co. ezig Tetschen a/B. — Kapható minden gyógyszerár-, drogéria-, illatszertár- s minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 50 fillér. — Használóképen csodálatosan bevállik a Bergmann-féle «Manera» liliumtej-krém fehér s finom női kezek megővésére, ennek tubusa 70 fillért mindenütt kapható.

Serravallo kina bora vassal. Hygienikus kiállítás 1906. Legmagasabbban kitünt Erősítőszere gyengéldők, vérszegények és labdadózók számára. Elvággyerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. Kitaláló: 7000-nél több orvosi vélemény. J. Serravallo, cs. és kir. szállító Trieste-Barcola. Vásárolható a gyógyszerárakban félliteres üvegekben. K 2.60, literes üvegekben K 4.80.

Divatos ridikülök. Kaphatók Csángónál a készítőnél BUDAPEST. Muzem-körút 5. A cím fontos! TELEFON

Califig Természetes hashajtószer, gyümölcs- és növényndvből előállítva, vegyészettel nélkül. Azonnali, biztos, ártalmatlan hatás. Nagyon kellemes ízű. Orvosilag javalva. Felhősteknek s gyermeknek egyaránt kitünően alkalmas. Minden gyógyszerárban kapható. Nagy üveg 3 Kor., kis üveg 2 Kor.

Az összes GÉPEK és FORMÁK HOMOK ÉRTÉKESÍTÉSÉRE. u. m. falazó téglagyártógépek, úrtömbgyártógépek, tetőcserepyártógépek. Prézék: cementburkolólapok előállítására habarcs és betonkeverők. Formák: kerítésoszlopok, lépcsők, csövek stb. előállítására. Kötörök. Kőmorzsolók, homok és kavicsmosógépek. Dr. Gaspary & Co. gépgyára Markranstádt Leipzig mellett (Németország). — 28. számú árjegyzék díjmentesen. — Kérjük gyárunkat meglátogatni

Lohr Mária (Kronfus) Gyár és Kőszület. A főváros első és legrégebbi VIII., Baross-ut. 85. csipkésztítő, vegytisztító és kelmefestő gyári intézete. Filók: II., Fő-utca 27. IV., Bék-ut 6. IV., Keckenméri-utca 14. V., Harmincsad-ut. 4. VI., Terev-körút 39. VI., Andrassy-ut 16. VIII., József-körút 2.

KÖHÖGÉS rekedség és hurut ellen nincs jobb a RÉTHY-féle peme-teüucukorkáknál! Végfőrolásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánazta van. Az eredetinek minden egyes darabjának rajta van a RÉTHY név. I doboz ára 60 fill. Mindenütt kapható.

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás. vese- és hólyagbajoknál, közvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz. Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

Kaliforniai fügeszirup. Fog-Krém és szárviz

HIRSCH és FRANK Budapest-Salgótarján Gépgyár és Vasöntő Részvénytársulat BUDAPEST, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 127. SZÁM. Külön osztály

téglagyári gépek. GYART: falitégla és osoróspajtokat, téglagyártó és agyagmegmunkáló gépeket legújabb és legjobban bevált szerkezetekben. Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes téglagyári telepek létesítését. Tervek és költségvetések állítással. ELSŐRANGU REFERENCIÁK.

A tehéntej nehezebben emészthető, mint az anyatej, mert a ceceesemő gromóiban nehéz esomóvá sűrűsödik. Ez a sűrűsödés finom részekre oszlik, ha «Kufekes» keveredik a tejhez, miáltal az könnyebben emészthető lesz és megőrvi a kisedet a bélbajoktól. A tehéntej tápereje is gyarapszik, ha «Kufekes» kerül bele, még pedig könnyesen «Kufekes» használható inkább, mint bármilyen más szorral, elérhető jó szabályozható emésztés, valamint a gyermek-kompás fejlődése, akitnél valóságos megakadályozza a gyakori betegséget. KOMBINETT JÁTEK. A szalomban és a gyermekszobában mindenütt ott legyen, mert kicsinyt és nagyot, fiatal és öreget, szegényt vagy gazdagot egyaránt mesésen szórakoztat. :: :: Mindenütt kapható. Ára 1 korona. Gyártja a «CSERÉPYÁR» R.-T. Kismányán. MARGIT gyógyforrás — (Beregmegey.) a gyomor, belek, lughólyag s különösen a légzőszervek hurutos bantalmainál igen jó hatása még akkor is, ha vérképek esete forog fenn. Megrendelhető: EDESKUTY L.-nál Budapest és a forrás kezelőegységénél Munkácsón.

A TÜNDÉRVÁROS.

Végtelenül csodás és minden képzeletet felülmúló az a nagyarányú föllendülés, amely gyönyörű fővárosunkat hatalmas lépésekkel világvárossá varázsolja. Az ifjú Budapest nekinyújtózik és bámulatba ejti a világot a fejlődésében rejlő óriási életerejével.

Hogy a még husz év előtti közepes városból, ezen néhány év alatt világvárossá fejlődhetett, abban legnagyobb érdeme kétségtelenül a kereskedő-világnak van, amelynek vállalkozási szelleme mindig lépést tartott a haladó korrall, de pár év óta új utra tért a jelszava: megelőzni a kort! A régi üzletek hirtelen változással nagyszabású áruházakká alakultak s egy merész fordulattal ugyszólván a fejlődés csúcsára jutottak.

Leginkább meglátszik ez a változás a Belvárosban. Budapest Cityjében. A Kigó-tér és Gizella-tér közötti utcák, — akár az esti órákban, amikor az üzleti lámpák fényterében a gyorsan haladó tömeg hullámszik, akár éjjel, amikor kihaltan pihen a nap fárasztó munkája után, — legfényesebben igazolják, hogy Budapestnek is van Cityje, akár a többi nyugati világvárosnak, Londonnak, Párisnak, Berlinnek. A Kigó-téren emelkedik a főváros legelőkelőbb bérháza, a királyi bérpalota, amelynek gyönyörű fekvése uralja az egész kereskedőnegyedet.

Ebben a királyi bérpalotában nemrégiben olyan esemény történt, amely a főváros fejlődésében korszakalkotó jelentőségű. Itt nyílt meg az American Shoe Comp. Ltd. új központi telepe, mely tulajdonát adja az amerikaiaknak mindenre, a legkisebb, ugyszólván a legjelentetlenebb dolgokra is kiterjedő figyelmére, melyvel mindenek a hasznos és praktikus oldalát nézik. De ennek az új üzletnek a berendezése nemcsak az üzleti forgalom legmesszebbmenő követeléseinek felel meg, hanem az esztétika legmodernebb követeléseinek betartásával olyan különleges típusát adja az áruházaknak, amely utánczokra fog találni, de elődje még nem volt.

Az utcáról belépve egy foyerbe jutunk, amelynek oldalfalain alakain Roth mester művészi kezétől származó üvegfestmények és falfalán szintén mesteri kivitelű üvegfestésben az Egyesült-Államok címere látható. Az utca felé nyíló előcsarnokot légfűtés teszi kellemessé. A foyerből a földszinti helyiségbe jutunk, ahol rögtön szemünkbe ölik a berendezés modernsége. Ez a berendezés teljesen különbözik az üzlethelyiségek

Az «American Shoe Company Ltd.» kigó-téri cipőáruházának bejárata.

megszokott belső képétől, amely izléstelen egyszerűség és a szinpadias riktó pompa között ingazodik. Semmi, de semmi sem emlékeztet az «üzletre». Olyan a berendezés, amint az előkelő klubokban szoktunk meg, kényelmes angol karosszékek, süppedő szőnyegek, izéles faldekoráció, hatalmas márványkandalló, tómpán enyhített világítás, ilyen az új áruház belseje. Külön kell megemlíteni a berendezést, amelyhez hasonló eddig Európában nem volt látható.

A földszinti helyiségekben árusítják az úri-, női- és gyermekcipőket. Innen kényelmes lépcső és lift vezet a fölémeletrre, ahol kizárólag női és gyermekcipőt árulnak. Itt zavartalanul próbálhatnak majd a hölgyek, amikül, hogy cipőjelen lábukat indiszkrét pillantások érhetnék. És mert a gyöngébb nemhez tartozók között olyanok is vannak, akik nem szeretik, ha lábukat más nők látják, külön boxok is állanak a vevők rendelkezésére, amelyek mindegyikében egy teljesen felszerelt toalettaszalka áll. Ennek az osztálynak a szekrényei ébenfa és gyöngyházintarziakkal ékes bannafából készültek. A földszint, a fölémelet, a felső világításban ragyogó kirakatok amerikai szokás szerint finom és illatos virágok díszében pompáznak.

A souterrain 6 óriási méretű osztályában történik az expedició. Említésre méltó itt is egy igazán amerikai stílusú újítás. Az expedíciós-osztályt kiterjedt színházozat szeli át, a sineken miniatűr vagonok vágatnak, hogy a kész csomagokat a teherliftre szállítsák, amely minden emeleten áthalad. A souterrainban van fölhalmozva a főáruaktár óriási anyaga is. A falakat majolikablaikkal borítják, szellőztetőgépek megszakítás nélkül működnek és ezek az intézkedések teljesen megvédik az itt elraktározott cipőket a nedvesség káros hatásaitól.

Az American Shoe Comp. Ltd. új központi telepeinek megnyitásával a főváros szennazációs látványainak száma megnövekedett.

A földszinti (férfi)-osztály belseje.

Az emeleti (női és gyermek) osztály belseje.

50,000 KORONA ADOMÁNY A HYPNOTIZMUS ÉRDEKÉBEN.

Dr. X. La Motte Sage, hírneves tudós, ötvenezer koronát adományozott arra a célra, hogy egy az egyéni magnetizmus és hypnotikus befolyásról tárgyaló értékes könyv bocsáttassék nyilvánosságra és ingyenes szétosztásra.

Beakarja bizonyítani ezen új tudományának a gyakorlati értékét és hatalmát az üzletvilág, a társadalom, az otthon és politikában, a szerelemben, betegségekben és mint oly tényezőre rámutatni, mely az emberek szellemét befolyásolja és igazgatja.

Kiváló kereskedők, nagy iparosok, orvosok, ügyvédek, mérnökök, lelkészek és mások ezen mozgalmat melegen pártolják. Egy híres főiskola elvállalta a mű szétosztását.

Amíg az első kiadás el nem fogy, bárki ingyen példányt kaphat és saját otthonjában lehet uia ezen csodaszzerű erő rejtett misztériumainak. Sok féltékenyen őrzött titok kerül napfényre.

Garné könyvtárára fordítja vagyonának egy részét. Dr. X. La Motte Sage pedig adományozta ingyen a nép otthonában elhelyezni. Ez a célja 50,000 koronát adományozott, és egy nagyobb könyvtárat is megvásárolt. A mű kiadásán és a könyv ingyenes szétosztásán Dr. Sage által ingyen szétosztott könyvek címe: «Az egyéni befolyás illésége». Két kötetben lett kiadva: az első kötet lelkész, orvosai és ügyvédek melegen pártolják. Gyönyörűen van illusztrálva és minden aprja része van érdekfeszítő és praktikus szemre. E könyvnek mindenütt honosnak kellene lennie. Ez a könyv a maga nemében páratlan és valószínűleg szociális i. kelteti iradalmi körökben. Számos eseteit megemlíti, ahol egyéni tikusan és közéleti munkák ellenőrzése hypnotikus befolyás következtében. Megmondja, hogy miképpen kell megmagad a földszinti kigó-téri hypnotikus hatalom ellen. Megmondja, hogy miképpen lehet ki és mily módon használható saját magnetikus tehetséged és hogyan gyakorolhatsz az esztétikus befolyást a velői érzékes és név emberek felé.

Felírja, hogy Vanderbill, Morgan, Rockefeller és több más milliomos epp n az ezen könyvben kifejtett módszereket tanulmányozták és ezeket az üzleti munkájukban alkalmazták. Ezen könyv felírja nem egy gazdag férfi életét, a tikká, amelyektől a ha sem álmodhat. Felírja az összes misztériumát az egyéni magnetizmus, hypnotizmus, magnetikus gyógykezelésnek, s. h. e. Feltűnteti a hatalom és a fény valódi forrását az élet minden pillanatában. Tikkos információt nyújt, mely felette értékes a művészeknek, akik sikert akarnak aratni. Ki-átó férfiak, akik nyilvános szerepet játsznak ezen országban, e könyvnek minden egyes sorát ok-vasár: tana t napoként alkalmazni saját előnyükre és anyagi hasznukra.

Megmondja, hogy miképpen lehet az erő, melyvel önmagát és másokat látni beleszállni vagy rossz szándékkal, minden gyógyszer nélkülözhetetlen gyógyítható. Megmondja, hogy miképpen lehet a test bármely részén érzéketlenséget oly mértékben hozni létre, hogy annak következtében kövüljen, de az annak következtében szer alkalmazása nélkül foglalkozni lehet huzni és széleszeti műtéseket végzni.

Megmondja, hogy miképpen lehet a magad és másokat a nap bármely szakában. Megmondja, hogy miképpen lehet a szél emelet emeli, emelkedő tehetségedt élesíteni, gyerekeket kedveléségre és rossz szokásait megszüntetni akaraterődet szilárdítja és amely tegeid kiváló fertülvé lehet.

Ha nem arattál olyan sikert, amelyre tehesz és telenteled joggal: ha jövedelmesebb állásra reflektálsz, ha jobb fizetést kívánsz, ha nagyobb bef. jást akarsz gyakorlati mások fölött, ha ismerősöd szeretetét és barátságát akarod elnyerni vagy ha hírnevet akarsz megszerezni, úgy ajánlatos, hogy azonnal írd ezen felhívást keltő könyvet.

A nagyszámú levél közül, melyet a könyv ol-

vasóit kaptunk, néhányat itt kivonatban közlünk, amelyekből a könyv szokatlan jellegéről és értékeről némi fogalmat szereztél: Milner Maria, Pueblo, D. Street 312. szám, Colorado, leveleiben ezt mondja: «Oly beteg és lehangolt voltam, hogy nem voltam képesem enni sem aludni. A módszereket csodálatos sikerrel használtam önmagamon. Most megint jó egészségben vagyok. Az öntől nyert információk többet ér nekem minden aranynál.» Lindenstruth T. L., Wilkesbarre, East South Street 30, Pennsylvania, így nyilatkozik: «Az egyéni magnetizmussal szülő mélyen érintett voltam, aki a gyakorlati életbe lép. Biztos sikerrel hoz.»

Mélginnis A. J., Allegheny, Ohio Street 60, Pa., ezt írja: «Minden könyvetet írtam csak napszám voltam. Most üzletvezető vagyok. Ez mindenesetre legjobb bizonyíték, mely bizonyítja, hogy az egyéni magnetizmus, melyet az én életem először haladt, csak ajánlhatom, hogy azonnal szerezz be ezt a könyvet.» Dr. Lincoln G. S., Dallas, Crutchfield Street 101, Texas: «Az egyéni befolyással foglalkozó mo-tív szerel csodálatosnak. Betegemmel a legkiválóbb eredménnyel alkalmaztam. Oly betegségekkel is gyógyultam, melyeknél sem gyógyszer sem egyéb más nem használt.»

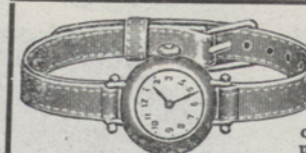
Dr. King S. R., Gilliam, Indiana: «Sohasem olvastam oly rendkívüli könyvet, mint amelyet öntől kaptam. A művemnél kifejtett módszerek alkalmazása által fejfájás, rheuma, gerincfájadalom és más hosszantartó betegségek csodaszépen eltűnnek. Egy ml magam tiszta vonalra tana éppenséggel meg szeret. Oly hatalmat és befolyást ad az embernek, hogy még képtelenem az l. helyesedés. A könyvnek annak, aki pályáját az életben, többet ér, mint az arany. Nagyon becsülni lehet megállapítani. Csak azt sajnálom, hogy még fiatal koromban nem ismerem.»

A New York Institute of Science «Kiválalta a nevezett könyv ingyenes szétosztását. Hengyel meg, nyomdában folyik a munka e jél nappal mindaddig, míg az 50,000 koronát érő könyvek ingyenesen szét nem osztják ki. Tekintettel ezen könyv nyomtatásával és elkészítésével járó tere-mes kiadásokra, kérjük, hogy csak azok írjanak ingyen példányt, akik külföldön érdekeltek és igazán nagyobb sikert kívánsz aratni, akik boldogabbak lenni vagy akik helyzetükön javítani akarnak.

Kérjük, ne írjanak csupa kíváncsiságból, mert az ingyen példányok száma korlátolt. Ha könyvet akar, írjon azonnal, mert a könyvek gyorsan elfogynak. Soha a könyvkiadás történetében nem mutatkozott oly nagy érdekl. egy könyv iránt, mint azon művet, melynek címe: «Az egyéni befolyás bölcselete.»

Megjegyezzük, hogy jelenleg ingyen és bérmentesen küldjük a könyvet: 12 db. keres levelezőlap vagy 25 filléres bélyeg levele avagy 25 fillérel ellátott zárt levelezőlapot címezzel: New-York Institute of Science, Dept. 114. A.E. Rochester, N.Y., U.S.A.

Műtán e u magyar, francia, német, angol, és spanyol nyelven van közzétéve, bármelyik e nyelvek közül kapható.

Ékszer. Ezüst. Óra.
Iparművészeti tárgyak, egyházi szerek gyári áron beszeresve tökéletesen vagy angol rendszerű részleltetésre is csás. és kir. SÁRGA JÁNOS ékszerész és műtőművelő Budapest, IV., Kigó-tér 5. Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.
Legjobb kivitelű ezüst-ékszerek grammja munkával együtt 11 f., dombormű (Balf) évszámokkal 12 fill., hals, pesenye, térszta táskák 13 f., táskák, szelencék, kenyérszarkak, 14 f., kávé, teás servecék, fura táskák, gabonák, gyümölcsládák, csoportos táskák, jadinierék 15 f., Szabad megtekintés vételekényeztetés nélkül. Szabott gyári árak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Vidékre választékot küldök.

MILL TELEP NAGYOSZ
KÖZÉPEUROPA LEGNAGYOBB SZÖLŐIS-KÖLÁ-JA.
14 karátos arany 110 K
14 karátos ezüst 8 K
14 karátos nikkell 16 K
Azzal 14 K

ÉN-Z-KÖLCSÖNT
sorsjegyekre és részvényekre vidéki lakárpénztári részvényekre is, bármily összeg esetén a legelőkelőbb nyújtunk. Elhagyott vagy rejtett leltetés alatt álló sorsjegyekre kölcsönt adunk. A kölcsön tetszés szerinti apróbb részletekben fizethető vissza.

Kövér Armin bankháza, alapít. 1873-ban Budapest, Kossuth Lajos-utca 20.

Nem az ára, a minősége teszi olcsóvá az árut!
Garantírozottan jó szövöttárú a háztartásba és menyasszonyi kelengének.
6 darab erősfonalú vászonzalépló varrás nélkül, 14. - kor. beszeresve, 100/100 cm.
6 darab erősfonalú vászonzalépló varrás nélkül, 15.70 kor. beszeresve, 100/100 cm.
6 darab finomfonalú vászonzalépló varrás nélkül, 18.50 kor. beszeresve, igen finom, 100/100 cm.
Lepedőim a legjobb lenfonállal vannak átszőve.
1 darab 24 m. rumbuzsi vászon, 80 cm. széles 13. - K, igen finom 15. - K, 1 darab 24 m. «Höfcher»-vászon, 80 cm. széles 13.50 K, igen finom 15.50 K. Garantírozottan egész vászon damaszt-törülköző, nagyon szép minta, tucatsz. 9/10 cm. 7.50 K, 9/10 cm. 10. - K, 9/10 cm. 14. - K. Garantírozottan egész vászon egész vászon szoborlándás szőnyeg vagy anélkül 5, 7, 10 K tucatsz. Mindennapos használatra szőnyegszőnyeg elnyelőtörülköző, 40 K, 40 K, igen finom, 7/10 cm. vagy szőnyeg, 1 abrosz, 6 szalvéta G., B., 10. - és 14. - K. Hibátlan maradvók, 3-15 méter hosszú, méterje 50 filléret 5 fillés csomagban. 2411 barokt, fannell, seif, oxford, inlette, damaszt stb. legelőkelőbb kapható a jöhört.
Winternitz Emil cégnél, Nachod, Csehország. Szétküldés utánvétel. Kockázat kizárva. Nemetszöt visszaveszek.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.
Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen.
Étkezés közben véve, megóv a gyomor-terheléstől. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.
Kapható: minden gyógyszerárban valamint Rozsnyay Mátyás ARAD, Szabadság-tér.

1878-1912 KELETI J.
budapesti cég
IV., Koronaherczeg-u. 17.
orvossebészeti műszerek és kötszerek gyára az idén üli meg fennállásának 34. évfordulóját. A cég az alkalommal egy a maga nemében páratlan, dus, ábrás Jubileumi Árjegyzéket bocsát ki, a mely ezen szakmában minden tudóvaló, legmodernebb újonságot tartalmaz, székszerűen rendezve és megmagyarázva és mely bárki-nek kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.
A cég főcikkei és speciálitásai:
Hygiéniai gummiárak. Cs. és k. szab. énykötők. Testgyógyászati gépek. Művelemek és műlábak. Műfűzők, haskötők, mellfűzők, melltartók, há egyesítők. Gummi görsehrhasnyárok Gyógyvillanykészletek. Betegtolócsok és szoba úrszék. Betegápolási és a beteg kényelméhez szükséges lenő kozmetikai-ufazási-, massage- és maniküre mindenféle cikkek.
Üzleti elvei: Gyors és pontos kiszolgálás, szakszerű elh-tetés, jutányos gyári árak, legelőkelőbb hazai ipar!

NUTH KÁROLY
mérnök és gyáros.
Os. és kir. fensége József főh. udv. szál.
Gyár és iroda: Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.
Központi víz-, lég- és gáztűcsék, légszusz és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetőszerek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb. — Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Magyar ágytoll
2.80 koronától kezdve leg-kint. Legelőkelőbb beszerzési forrás: Magyar Kereskedelmi Vállalat, Miskolc 2. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

PETROL BALSAM

Megvizsgálta Boal tanár és rendelte a következőt: Petrol-Balzsamot... Kapható: PETROVICS DROGERIA Budapest, IV. ker. Bécsi-utca 2. szám.

Advertisement for Besztercezi szilva, kajszin-baraczk. Includes text: akác, gledicsia, Besztercezi szilva, kajszin-baraczk. ojtott gyümölcsfát, vadonczot, akác és gledicsiát 100.000 száma képes küldeni.

Advertisement for Valódi brünni szövetek. Text: az 1912. évi tavasz és nyári idényre. Egy szelvény 3.10 m. hosszú, teljes férfiruhához elegendő, csak.

Advertisement for HECKENAST GUSZTÁV ZONGORATERMEI. Text: ALAPITVA 1865. HECKENAST GUSZTÁV ZONGORATERMEI Bpest, csakis Gizella-tér 2. Telefon. IBACH-ZONGORÁK egyedüli képviselője.

Advertisement for LEGUJABB PÁRIZSI ÉS BECSI MODELLEK. Text: Gyermekek ruhák kizárólag saját gyártmány. Szentáncsán ólósó árak 1 koronától kezdve a legfinomabb kivitelig!

Advertisement for SZÓLÓ-OLTVÁNYOK. Text: Szücs Sándor Fia szőlőtelepét Biharfüzesen. Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti cég képes nagy árjegyzékét nem kérte ingyen és bérmentve.

Advertisement for REKLÁM ÓRA. Text: egyfedélű, lapos, szabályozva 7 K-ért. A pénz előlegez beküldése mellett vagy utánvéttel három évi jótállással szállítom.

Advertisement for Tokaji china vasbor. Text: Vérszegénység, étvágytalanság, idegesség gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a legkiválóbb készítmény a Krieger-féle Tokaji china vasbor.

Advertisement for ANYÁK FIGYELMÉBE!! Phosphatine Falières. Text: Gyermek elismert, legkiválóbb tápszer a Phosphatine Falières. Igen kellemes ízű, könnyen emészthető, a fogzást megkönnyíti és biztosítja a csontrendszer fejlődését.

Advertisement for PAPEK JÓZSEF. Text: Az üzlet árti bőröndök, és kőtökök, és a legmészelebb áron árusítanak ki. Kizárólag elsőrangú áruk.

Advertisement for Kocsiárucsarnok Budapest, IX., Köztelek-utca 4. Text: A monarchia legnagyobb kocsiraktára. Árjegyzék ingyen. forduljon minden ért deklód, ki súlyfeketet elsősorú faj-tisztító anyagra. :: GYÜMÖLCSFACSEMETÉK Sötétnyák, díszeserjék, tülevelesek, kert-témővények, boggyógyümölcsök stb. stb. SZÓLÓOLTVÁNYOK (I. sima ár) európai és amerikai sima gyökerecs vesszők. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.) FISCHER és Tarsai faiskolák és szőlőoltványtelepek

Advertisement for Legalkalmasabb ajándéktárgyak!! erősen ezüstözött Chinaezüst-árak. Text: Kívánatra a portéköltség viselése ellenében megtekintésre is szállítunk. Hacker-féle részletfizetésre kapható Elek és Társa R.-T. Budapest, IV., Károly-körút 10. szám. Teljes áttekintést nyújtó chinaezüst-árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetük meg.

VASÁRNAPI UJSÁG

12. SZ. 1912. (59. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL BUDAPEST, MÁRCZIUS 24. Szerkesztési iroda: IV. Vármezeje-utca 11. Kiadóhatal: IV. Egyetem-utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Előfizetési feltételek: Egészévre 20 korona, Félévre 10 korona, Negyedévre 5 korona. A 'Világkrónika'-val negyedévenként 1 koronával több. Külföldi előfizetésekre a postailag meg-határozott viteldij is esztolandó.

A LEBONTÁSRA KERÜLŐ BUDAPESTI GRÓF KÁROLYI-PALOTA EGYIK SZALONJA. — Goszoth és fia fényképe.